Наукові підходи

до формування та функціонування цифрової платформи мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» для організації власного бізнесу в ланцюгах створення доданої вартості нішевої продукції у сфері сектору безпеки і оборони

Методичні рекомендації

2026

УДК 004.9:639.3/.6:334.72:37.018.43:355.01

Рекомендовано до друку науковою радою економічного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 7 від 18.03.2026 р.)

Рецензенти:

Байдала В. В. доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Власенко Т. А., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Забаштанський М. М., доктор економічних наук, професор, директор ННІ природокористування та гуманітарних наук Національного університету «Чернігівська політехніка».

Вдовенко Н. М. Наукові підходи до формування та функціонування цифрової платформи мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» для організації власного бізнесу в ланцюгах створення доданої вартості нішевої продукції у сфері сектору безпеки і оборони. Методичні рекомендації. К. 2026. НУБіП України. 78 с.

ISBN 978-617-8928-55-1 DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.21670096

«Навігатор з аквафермерства» спрямований на реалізацію можливостей осіб, які виявили інтерес для організації власної справи та військовослужбовців, що брали участь у бойових діях, і набуття досвіду заповнення заявок на отримання грантової та державної підтримки при формуванні пропозиції на продукцію аквакультури, чорної львинки, равликівництва, вирощування гігантської прісноводної креветки та реалізації її на ринку, створення додаткових робочих місць учасниками. Акцентовано увагу на соціальній інтеграції ветеранів задля повернення до мирного життя й успішної реалізації підприємницьких здібностей з акцентом на залучення до аграрної діяльності, де в результаті держава отримує платоспроможного фахівця з діючим бізнесом.

Розраховано на керівників господарств, науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів, фахівців зайнятих у сільському й рибному господарстві, та всіх, хто займається проблемами розвитку аквакультури, геліцекультури, комахівництва та можливостей осіб, які виявили інтерес для організації власної справи в галузях аграрного сектору національної економіки.

ISBN 978-617-8928-55-1

УДК 004.9:639.3/.6:334.72:37.018.43:355.01

Передрукування заборонено
© Вдовенко Н. М., № c202606651 від 22.06.2026, 2026
© № 146117 від 27.04.2026. cr3449270426, 2026
© № 146116 від 27.04.2026. cr3402270426, 2026

ЗМІСТ

Передмова 4
1. Концепція мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» як інструмент для організації власного бізнесу 5
2. Пріоритетні цілі цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» 7
3. Функціональні освітні модулі мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» 8
4. Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» для підтримки учасників бойових дій та регулювання виробничої діяльності груп суспільних інтересів через забезпечення економічної безпеки ветеранів, їх повернення до мирного життя та реалізацію підприємницького потенціалу 10
4.1. Соціально-економічна інтеграція ветеранів через аквафермерство на основі цифрової платформи мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» 10
4.2. Реабілітаційний потенціал аквафермерства 12
5. Покроковий алгоритм впровадження цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» 17
6. Модель функціонування цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» 19
7. Перспективи розвитку цифрового забезпечення аквафермерства в Україні 21
Список рекомендованої літератури 22

Передмова

Сучасний етап розвитку держави формує потребу не лише у відновленні економіки, а й у створенні умов, за яких людина може знайти власну справу, забезпечити добробут своєї родини та зробити внесок у розвиток країни. Саме тому дедалі більшої уваги набувають напрями господарської діяльності, що поєднують виробництво продовольства, раціональне використання природних ресурсів і можливість започаткування власного бізнесу навіть за відносно обмежених стартових ресурсів. Одним із таких напрямів є аквафермерство.

Вирощування равликів, риби, ракоподібних, молюсків і чорної львинки поступово перетворюється на важливу складову агропродовольчої системи, здатну забезпечувати населення високоякісною продукцією та створювати нові робочі місця. Проте для людини, яка лише починає знайомство з галуззю, перший крок часто є найскладнішим. Виникають питання щодо вибору об’єкта вирощування, пошуку водойми, обладнання, оформлення дозвільної документації, організації виробництва, збуту продукції та оцінки майбутньої економічної діяльності.

З огляду на потребу професійної самореалізації населення, особливого значення набувають інноваційні освітні формати, спрямовані на поєднання теоретичної підготовки з практичними механізмами започаткування бізнесу. Одним із таких базових інструментів є мікрокурс «Навігатор з аквафермерства», концепція якого базується на принципах доступності знань, практикоорієнтованого навчання та цифрової підтримки майбутніх суб’єктів господарювання в аквакультурі.

Дана програма є своєрідним дороговказом з агротерапії та для осіб, які прагнуть розпочати діяльність у сільському господарстві, але потребують систематизованої інформації щодо технологічних, економічних, організаційних і правових аспектів ведення бізнесу в аквакультурі, геліцекультурі, комахівництві. У результаті навчальний продукт трансформується у платформу підтримки підприємницьких ідей та розвитку малого бізнесу в аквакультурі та інших галузях аграрного сектору економіки. Його головною метою є передача знань та формування цілісного розуміння процесу створення та розвитку власного підприємства в сучасних умовах глобальних продовольчих викликів.

1. Концепція мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» як інструмент для організації власного бізнесу

Сучасна парадигма освіти спонукає не лише передачі знань, а й формування цілісного світогляду, орієнтованого на інновації та відповідальне використання ресурсів. У цьому контексті, в складний період відновлення економіки держави, особливого значення набуває створення умов, за яких людина може реалізувати свій потенціал, отримати нові знання та започаткувати діяльність, здатну забезпечити економічну самостійність, добробут родини. Саме тому уваги заслуговують напрями господарювання, що поєднують виробництво продовольства, раціональне використання природних ресурсів і можливість організації власного бізнесу з невеликими капіталовкладеннями.

Для багатьох людей шлях до власної справи починається з ідеї, але між задумом і практичною реалізацією часто постає низка питань. Який вид продукції обрати? Які ресурси необхідні для початку діяльності? Як оцінити економічну доцільність майбутнього виробництва? Яким чином організувати збут продукції та забезпечити стабільність господарювання? Саме відповіді на ці питання покликаний надати мікрокурс «Навігатор з аквафермерства» (Додаток А).

Концепція мікрокурсу базується на поєднанні сучасних знань, практичного досвіду, цифрових технологій. Його основною метою є допомога у формуванні цілісного уявлення про можливості аквафермерства для підприємницької діяльності.

Кожен може ознайомитися з особливостями виробництва, організаційними аспектами ведення господарств, сучасними технологічними рішеннями, а також вимогами законодавства й економічними підходами до планування діяльності.

Конкурентною перевагою мікрокурсу є його практична спрямованість. Тут наявні не лише теоретичні знання, а й інструменти для оцінювання власних можливостей, вибору напрямів діяльності, визначення потенційних ринків збуту та розрахунку очікуваних результатів господарювання. Це дозволяє більш усвідомлено приймати рішення щодо започаткування власної справи та планувати подальший розвиток господарства в умовах цифрової трансформації.

Особливістю програми «Навігатор з аквафермерства» є безпосереднє поєднання освітньої, консультаційної та інформаційно-аналітичної складових.

Важливою складовою концепції є використання цифрової платформи, яка забезпечує доступ до навчальних матеріалів. Це створює можливість навчатися у зручний час, поєднувати здобуття знань із професійною діяльністю та поступово формувати необхідні компетентності для ведення бізнесу.

Крім того, цифрове середовище сприяє обміну досвідом, поширенню успішних практик і налагодженню професійних контактів.

Концепція «Навігатора з аквафермерства» ґрунтується на розумінні аквафермерства як багатофункціонального виду господарської діяльності, що охоплює виробництво, переробку, реалізацію продукції та формування нових економічних можливостей для розвитку підприємництва.

Вказане дозволяє розглядати аквафермерство не лише як джерело доходу, а як сферу, здатну сприяти зайнятості населення, розвитку територіальних громад і зміцненню продовольчого забезпечення країни.

Для ветеранів, які повертаються до мирного життя, аквафермерство може стати одним із напрямів професійної самореалізації, що поєднує працю, відповідальність і створення суспільно корисного результату та продукту.

Водночас цифрова платформа мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» виконує роль практичного орієнтира, який допомагає перетворити зацікавленість галуззю на реальні можливості для започаткування та розвитку власного бізнесу в аквакультурі у сучасних умовах України.

Таким чином, концепція мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» ґрунтується на ідеї перетворення знань на економічний результат в умовах надзвичайних економічних викликів. Дана концепція поєднує сучасні освітні технології, цифрові інструменти та практичний досвід ведення господарської діяльності, створюючи умови для формування нового покоління підприємців, здатних ефективно працювати в галузі аквакультури, розвивати власний бізнес та сприяти зміцненню продовольчої безпеки держави, враховуючи базові підходи до повоєнного відновлення України.

2. Пріоритетні цілі цифрової платформи мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»

Пріоритетні цілі цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» полягають у формуванні цілісної, інклюзивної та інноваційної екосистеми, яка забезпечує соціальну, економічну та професійну реінтеграцію учасників бойових дій у мирне життя через розвиток сучасних біотехнологій. Платформа слугує не просто цифровим інструментом, а фундаментом нового підходу до реабілітації ветеранів, який поєднує психологічне відновлення, аеротерапію, професійне навчання, технологічні інновації та створення власної підприємницької траєкторії. Пріоритетною ціллю є забезпечення її соціальної адаптації ветеранів шляхом залучення їх до виробничо-терапевтичних процесів аквафермерства через програми агротерапії. Завдяки структурованим навчальним програмам, платформі вдається поєднати елементи реабілітації з отриманням практичних навичок, що миттєво трансформуються у можливості для економічної діяльності. Це скорочує ризики соціальної ізоляції, сприяє формуванню позитивних моделей поведінки та створює умови для побудови нових соціальних зв'язків у мирному середовищі.

Платформа орієнтована на розвиток підприємницького потенціалу ветеранів. Вивчення інноваційних технологій, зокрема систем рециркуляції води, аквапоніки, біоконверсії, виробництва інсектопротеїну та цифрових систем контролю – надає можливість сформувати новий набір навичок, що відповідають тенденціям європейських і світових аграрних ринків. Платформа створює умови, за яких ветерани здобувають професійні компетентності, практичні інструменти для створення власних підприємств, кооперативів або стартапів у сфері аквакультури, комахівництва, геліцекультури [2; 11; 12; 15; 18; 19]. Платформа сприяє переходу до високотехнологічних моделей аквафермерства, які відповідають принципам циркулярної економіки та екологічної сталості.

Важливим завданням є розвиток ринку інклюзивних реабілітаційно-виробничих послуг. Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» формує економічно та соціально орієнтовану модель, у межах якої виробництво, навчання

та реабілітація інтегруються в єдину логіку. Це сприяє створенню нової соціально значущої ніші на ринку праці, де ветерани виступають як активні виробники, а громади отримують нові напрями для економічного та соціального зростання.

Довгострокові цілі цифрової платформи проявляються і в забезпеченні соціальної та економічної безпеки держави. Залучення ветеранів до сталих моделей виробництва, розвиток мікропідприємництва створюють фундамент для зміцнення продовольчої автономії, зниження ризиків соціальної напруги. Платформа виконує функції стабілізаційного механізму, який сприяє появі нових нішевих економічних секторів, здатних працювати в нових умовах.

Концептуальні цілі цифрової платформи «Навігатора з аквафермерства» спрямовані на створення системи, яка поєднує цифрові рішення, соціальні інновації, реабілітаційні підходи, агротехнологічний розвиток та європейські стандарти. Реалізація цих цілей формує передумови для створення нових умов, де взаємодіють технології, людський капітал, екологія та економічні інтереси, забезпечуючи повернення ветеранів до активного життя та розвиток громад.

3. Функціональні освітні модулі мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»

Курс «Навігатор з аквафермерства» спрямований на реалізацію можливостей осіб, які виявили інтерес для організації власної справи та військовослужбовців, що брали участь у бойових діях, набуття досвіду заповнення заявок на отримання грантової та державної підтримки при формуванні пропозиції на продукцію аквакультури, чорної львинки, равликівництва, комахівництва, вирощування гігантської прісноводної креветки та можливостей її реалізації на ринку, створення додаткових робочих місць учасниками, які опанували навчальну програму, а також соціальній інтеграції ветеранів задля повернення до мирного життя при успішній реалізації підприємницьких здібностей.

Курс орієнтований на: осіб, які виявляють інтерес задля організації власного бізнесу для розвитку навичок у застосуванні економічних підходів до оцінки, вибору та розширення ринків збуту власно виробленої продукції;

військовослужбовців, що брали участь у бойових діях для реалізації можливостей створення власного агробізнесу ветеранами після повернення з фронту з акцентом на залучення до аграрної діяльності.

Освітні модулі мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»:

Тема 1. Програми державної підтримки та гранти для створення власного бізнесу.

Тема 2. Ринкова модель пропозиції гігантської прісноводної креветки при організації бізнес-процесів та її обліково-аналітичне забезпечення.

Тема 3. Навігатор з формування пропозиції на продукцію чорної львинки та реалізації її на ринку.

Тема 4. Бізнес-траєкторія в геліцекультурі для виробництва та обліку продукції равликівництва з мінімальними капіталовкладеннями.

Тема 5. Економічні аспекти розвитку виробництва австралійського червоноклешневого рака та механізми виведення його на ринок.

Тема 6. Бізнес-траєкторія в аквакультурі та використання анастетиків в рибному господарстві в контексті європейської політики благополуччя тварин.

Тема 7. Застосування штучного інтелекту в сільському та рибному господарстві в умовах цифрової трансформації.

Учасники мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства» (Додаток Б):

розроблять алгоритми побудови власного прибуткового бізнесу;

отримають доступ до інформаційного цифрового ресурсу;

набудуть навички організації равликових, креветкових і рибних ферм у діджиталізованому бізнесі та опанують підходи до застосування штучного інтелекту у сфері аквакультури, равликівництва в умовах цифрової трансформації;

освоять калькулятор підрахунку витрат і доходів у господарській діяльності ферми, оволодіють економічними аспектами формування пропозиції на продукцію з чорної львинки із мінімальними інвестиціями;

матимуть у розпорядженні практичні матеріали, відео лекції, посібники з сучасними економічно вигідними технологіями виробництва продукції для реалізації на ринку.

4. Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» для підтримки учасників бойових дій та регулювання виробничої діяльності груп суспільних інтересів через забезпечення економічної безпеки ветеранів, їх повернення до мирного життя та реалізацію підприємницького потенціалу

4.1. Соціально-економічна інтеграція ветеранів через аквафермерство на основі цифрової платформи мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»

Створення цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» є базовим елементом сучасних підходів до інтеграції учасників бойових дій у мирне економічне життя, формування їхніх підприємницьких компетентностей та підвищення соціально-економічної перспективи територіальних громад. Платформа розглядається не лише як інформаційно-освітній ресурс, а як мультифункціональна цифрова система, здатна забезпечити підтримку на всіх етапах від професійної адаптації ветеранів до створення власних проєктів, їх фінансового забезпечення, супроводу та інтеграції у конкурентне ринкове середовище.

В умовах післявоєнної трансформації економіки України виникне нагальна потреба у створенні інструментів, які поєднували б реабілітацію, професійну переорієнтацію, розвиток інноваційних секторів економіки та соціальну безпеку. Аквафермерство є сектором із високим потенціалом доданої вартості, що стає оптимальною сферою для залучення ветеранів, зокрема через можливість поєднання практичної діяльності з терапевтичними й соціальними ефектами.

Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» здатна виконувати комплекс взаємопов'язаних функцій, спрямованих на підтримку, прийняття управлінських рішень, оптимізацію виробничих процесів, координацію взаємодії учасників ринку та забезпечення соціально-економічної інтеграції ветеранів у сферу аквафермерства:

1. Освітньо-консультаційну. Платформа надає доступ до навчальних модулів з аквакультури, інноваційних технологій (рециркуляційні аквакультурні системи, інсектопротеїн, аквапоніка), правових аспектів діяльності, стандартів ЄС, інстру-

ментів фінансування, підприємницького досвіду. Це формує у ветеранів цілісний набір компетентностей для початку й ведення господарської діяльності.

2. Навігаційно-аналітичну. Система акумулює: карти ресурсів (водні об'єкти, переробні потужності), аналітику ринку продукції аквакультури, інформацію про програми грантової чи державної підтримки. Ветерани можуть приймати економічно обґрунтовані рішення на основі цифрових даних та аналітичних алгоритмів.

3. Соціально-інтеграційну. Платформа виступає середовищем для взаємодії груп суспільних інтересів: ветеранів, представників громад, науковців, фермерів, бізнес-асоціацій, міжнародних організацій. Це сприяє кооперації, створенню виробничих кластерів і побудові горизонтальних мереж підтримки ветеранів.

4. Регулятивно-координаційну. Платформа виступає інструментом: управління ризиками, забезпечення відповідності стандартам безпеки. Це підвищує рівень довіри до підприємств, організованих ветеранами і мінімізує екологічні та економічні загрози. Запуск цифрової платформи створює низку базових ефектів: повернення ветеранів до економічної активності через індивідуальні та групові проєкти; формування нових професійних і підприємницьких навичок у секторі з великим потенціалом зростання; зміцнення психологічної адаптації, оскільки робота з біологічними системами (риба, рослини) має відновлювальний ефект; створення нових джерел доходів для ветеранів і родин; підвищення продовольчої безпеки громад шляхом локального виробництва рибної продукції; допуск України у глобальні ланцюги через відповідність європейським стандартам.

Цифрова платформа стає основою для розвитку інклюзивної економіки та формування економічної ролі ветеранів як нової групи суспільних лідерів і підприємців. Мікрокурс «Навігатор з аквафермерства» формує новий тип ринку, який поєднує: реабілітаційні послуги, технологічну підготовку, виробничу діяльність, соціальне підприємництво, цифрове управління. Цей ринок діє за принципами: інклюзивності, шляхом залучення осіб із травматичним військовим досвідом; інноваційності, через впровадження новітніх технологій в аквакультурі; євроінтеграційності, внаслідок імплементації на відповідність Директивам ЄС; соціальної безпеки шляхом мінімізації ризику ізоляції ветеранів; економічної

доцільності внаслідок створення нових кластерів і робочих місць. Платформа виконує функцію інструмента і відіграє перспективне значення для національної безпеки, зокрема в питаннях профілактики соціальної дестабілізації серед ветеранів, підвищення економічної автономії громад, зміцнення інфраструктури продовольчої безпеки, створення нових економічних секторів, здатних працювати в умовах воєнного стану та при післявоєнній відбудові. «Навігатор з аквафермерства» є продуктом формування нового ринку послуг, що синтезує реабілітацію, інноваційне виробництво, соціально-економічну адаптацію ветеранів і перехід України до європейських стандартів розвитку. Реалізація його відкриває можливість сформувати сектор економіки, де учасники бойових дій будуть залучені до аграріїв, а громади безпосередньо стануть центрами відновлення, продуктивності, інновацій.

Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» формується як інноваційний інструмент галузевого управління, що забезпечує підвищення ефективності виробничої діяльності, прозорість ринкових операцій та розширення можливостей для соціально орієнтованого підприємництва саме серед ветеранів.

4.2. Реабілітаційний потенціал аквафермерства

Повернення військовослужбовців до мирного життя супроводжується необхідністю відновлення професійної активності, формування нових джерел доходу та пошуку сфер діяльності, у яких набутий життєвий досвід може бути корисним і затребуваним. Одним із перспективних напрямів такої інтеграції є аграрна діяльність, яка поєднує працю, відповідальність, практичний результат та можливість розвитку власного бізнесу.

Залучення ветеранів до аграрного виробництва доцільно здійснювати через освітні програми, мікрокурси, консультаційну підтримку, демонстраційні господарства та супровід на етапі започаткування власної справи. Важливим є створення умов, за яких людина може поступово опанувати нову сферу діяльності, отримати необхідні знання щодо технологій виробництва, організації господарства, економічного планування та реалізації продукції.

Особливу роль у процесі соціальної та професійної реінтеграції відіграє безпосередня участь у вирощуванні власної продукції. Робота із землею, водоймами, рослинами чи водними біоресурсами передбачає регулярний догляд, планування виробничих процесів і спостереження за результатами власної праці.

На відміну від багатьох інших видів діяльності, аграрне виробництво дає можливість людині бачити конкретний результат своїх зусиль у вигляді вирощеної продукції, що сприяє формуванню впевненості у власних можливостях та підвищує мотивацію до подальшої діяльності. Важливим чинником є також відновлення соціальних зв'язків. Ветерани, які займаються виробництвом сільськогосподарської продукції, поступово включаються до професійного середовища, взаємодіють із постачальниками, споживачами, іншими виробниками та представниками громад. Такі контакти сприяють розширенню кола спілкування, зміцненню відчуття приналежності до суспільства та активній участі у розвитку територій.

Важливим є економічний аспект. Вирощування риби, овочів, ягід, креветок, раків як нішевих культур або інших видів продукції створює можливість отримання власного доходу, поступового розширення господарства та формування сімейного підприємництва. При цьому вироблена продукція може використовуватися як для власних потреб родини, так і для реалізації на місцевих ринках, через кооперативи або інші канали збуту. До прикладу використання муцину равликів в лікарських засобах сприятиме збільшенню відсотка натуральних компонентів у складі активних речовин. У всьому світі давно використовують слиз равликів у фармакології, що може стати для України позитивним прикладом переробки продукції равликівництва. Особливо це важливо для військових, які можуть використовувати дані препарати для загоєння поранень легкого ступеня. Муцин має гарні відновлювальні властивості, оскільки сам равлик виробляє його у великих кількостях з ціллю самозахисту та лікування. Тому для України розвиток галузі геліцекультури це не просто спосіб отримання прибутку та збільшення рівня платоспроможності населення, а і спосіб отримання екологічного компонента для лікування людей, зокрема і військових [2; 11]. Але на цьому користь равликів тільки посилюється.

Наземні молюски дуже специфічні тварини, які відчувають настрій людей, що займаються їх вирощуванням. За дослідженнями європейських вчених, на активність розмноження та темпи росту впливає сімейний уклад суб'єктів господарювання. Вони відчувають настрій людей і краще розвиваються в родинному колі, тобто в умовах вирощування повною родиною. При такій чутливості равлики здатні не тільки переймати настрій людини, а і позитивно впливати на внутрішній емоційний стан фермера. В умовах наявної державної підтримки, для відновлення військовослужбовців у сучасному середовищі, нині надають допомогу для запуску равликових ферм. До прикладу, військовий ЗСУ, після закінчення воєнного стану отримав великі психічні пошкодження, що в даний час є розповсюдженою проблемою. Ветеран потрапляє під програму реабілітації військовослужбовців і отримує в розпорядження дім в селі із достатньою територією для запуску ферми та фінансуванням. Людина знаходиться на відкритому повітрі цілодобово і знаходиться в постійному оточенні равликів, поступово займається їх добробутом, знаходиться в постійному контакті з водою в літній період, що позитивно впливає на нервову систему. Кожен равлик на емоційному рівні стає маленькою дитиною, що потребує ласки, догляду та уваги. Навіть просто спостерігати за пересуванням цих молюсків довгий час являється свого роду медитаційною практикою, що занурює в спокійну атмосферу та надихає. Тому така обстановка має властивість реабілітації військовослужбовців у повоєнний час. Особливо ефективна така практика буде в оточенні родини і дітей. З часом ферма буде розвиватись, що приведе до збільшення її території та нових можливостей. В результаті держава отримує платоспроможну людину з діючим бізнесом і здоровим психічним станом, життєдіяльність якого постійно сприятиме розвитку національної економіки [3].

Після закінчення воєнного стану Україна матиме можливість залучити велику кількість людей із бойовим досвідом у цивільний сектор, які готові зробити свій внесок у розвиток економіки країни. Згідно з офіційною статистикою, до початку активних бойових дій в Україні налічувалося майже 1 млн ветеранів і ветеранок [1]. Чимало з них вже здобули досвід у сфері

підприємництва, або мають намір розпочати власну справу. Серед галузей, які є пріоритетними для них, можна виділити інформаційні технології та телекомунікації, сільське господарство, транспортну інфраструктуру, оптову та роздрібну торгівлю, сферу розваг, відпочинку, а також переробну промисловість. Наприклад, багато ветеранів вже успішно реалізували свої бізнес-проекти у сільському господарстві, від вирощування продуктів до їх подальшої переробки. За попередніми оцінками, після завершення конфлікту кількість учасників бойових дій може перевищити 3 млн осіб, що складе близько 10 % від загальної чисельності населення України. Таким чином, кількість ветеранів-підприємців в країні значно збільшиться, що відкриє нові можливості для економічного розвитку [2; 11]. Однією з найбільш поширених форм підприємницької діяльності у сільському господарстві є фермерські господарства, які складають 67 % у структурі суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки [2; 11]. Із збільшенням кількості равликових ферм, збільшується й експортний потенціал країни.

Зазвичай Україна експортує м'ясо равликів, але при цьому на продаж іде і ікра равликів. За останні роки суб'єкти господарювання стали розвивати технології добування та переробки муцину, тому почали експортувати і його (рис. 1) [2]. З урахуванням запропонованих раніше підходів і залучення військовослужбовців, які приймали участь в бойових діях, збільшиться обсяг переробки муцину та його експорту (рис. 2) [2; 11].

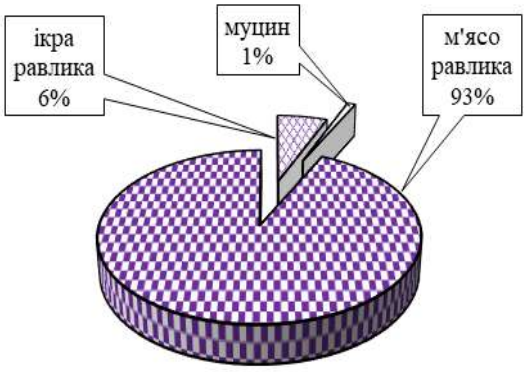

Рис. 1. Експорт продукції равликівництва за видами, 2023 р. %

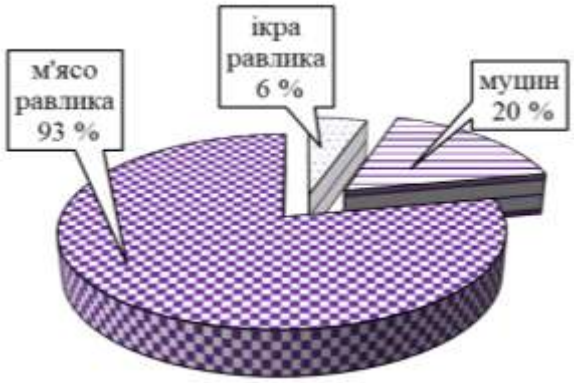

Рис. 2. Прогноз експорту продукції равликівництва за видами до 2030 р. %

Наведені дані показують як із часом відбудеться розвиток равликівництва в Україні і це означає, що галузь геліцекультури має значення для економіки, а для багатьох ветеранів аграрна діяльність стає не лише джерелом зайнятості, а й середовищем відновлення життєвого балансу.

Таким чином, фермерська діяльність сьогодні розглядається не лише як джерело виробництва сільськогосподарської продукції, а й як важливий інструмент соціальної адаптації, самореалізації та відновлення людини. Праця на землі, догляд за рослинами і тваринами, щоденна взаємодія з природним середовищем сприяють формуванню внутрішньої рівноваги, відновленню життєвого балансу та поверненню до активної економічної діяльності. Водночас фермерство відкриває можливості для професійного розвитку, створення власної справи та забезпечення стабільного джерела доходу. Перебування на відкритому повітрі, робота у природному середовищі, дотримання виробничого ритму та усвідомлення суспільної користі власної праці сприяють поступовому поверненню до активного цивільного життя. Саме тому розвиток власного виробництва може розглядатися як один із практичних механізмів професійної реалізації, економічної самостійності та соціальної інтеграції ветеранів у процесі відновлення України.

«Враховуючи історичний менталітет українця, його господарність, тягу і любов до рідної землі, можна з впевненістю стверджувати, що одним із найкращих місць для реабілітації та реалізації амбітних планів щодо розвитку власної справи, є організація і ведення аграрного бізнесу» [1, С. 9].

Особливого значення така діяльність набуває для людей, які прагнуть реалізувати власні ініціативи, самостійно будувати майбутнє та брати відповідальність за результати своєї праці. Розвиток малого аграрного підприємництва створює умови для економічної самодостатності, зміцнення добробуту родини та формування довгострокових перспектив зайнятості. Найбільш сприятливими передумовами для цього є наявність земельних ресурсів, родинних традицій господарювання, практичного досвіду роботи в сільському господарстві та бажання розвивати власне виробництво на засадах підприємливості й відповідального ставлення до природних ресурсів.

5. Покроковий алгоритм впровадження цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства»

Процес створення та впровадження цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» спонукає до реалізації комплексного, поетапного та науково обґрунтованого підходу, що поєднує адміністративну, технологічну, соціальну та економічну складові. Алгоритм впровадження базується на принципах системності, ризик-орієнтованого управління та виконання вимог європейського ринку. Нижче подано послідовний опис етапів, необхідних для створення ефективної цифрової системи при впровадженні даної програми.

І етап. На першому етапі здійснюється аналітична та діагностична підготовка, яка передбачає дослідження існуючого ринку аквакультури, інфраструктурного забезпечення, кадрових ресурсів і потреб ветеранів. Проводиться аудит доступних водних і земельних ресурсів, наявних навчальних програм, нормативних бар'єрів й можливостей інтеграції до європейських стандартів. Цей етап дозволяє сформувати базову доказову основу для подальшого проєктування платформи.

ІІ етап. Другим кроком є розроблення концепції та архітектури платформи, що включає визначення її функціональних модулів, цифрових сервісів, інструментів взаємодії користувачів і механізмів моніторингу. На цьому етапі формується логіка роботи системи: навчальні модулі, навігаційні карти ресурсів, аналітичні інструменти, модуль простежуваності, база нормативних актів, система цифрових профілів ветеранів і корпоративних користувачів. Важливим завданням є розробка алгоритмів рекомендацій та підбору виробничих моделей, адаптованих до потреб конкретного ветерана або групи.

ІІІ етап. Третім етапом передбачається створення нормативно-правового та організаційного підґрунтя, яке забезпечить легітимність та сталість платформи. Визначаються ролі органів державної влади, партнерських установ, громадських організацій, наукових інститутів і бізнесу.

ІV етап. Наступним кроком є створення технологічного ядра та цифрової інфраструктури. Це включає розробку програмного забезпечення, створення

мобільного застосунку, впровадження цифрових карт ресурсів і модулів штучного інтелекту для аналітики. На цьому етапі важливо забезпечити сумісність платформи з державними цифровими сервісами, зокрема з «Дією», кадастровими системами, реєстрами суб'єктів господарювання та системами сертифікації.

V етап. П'ятий етап передбачає пілотне впровадження платформи у вибраних громадах, що мають відповідну інфраструктуру або потенціал для розвитку аквафермерства. На пілотній стадії проводиться тестування функцій, формування навчальних груп ветеранів, оцінювання ефективності навчальних програм, виявлення технічних та організаційних недоліків. Паралельно здійснюється підготовка професійних консультантів, які супроводжуватимуть користувачів у межах платформи.

VI етап. На шостому етапі здійснюється масштабування платформи, розширення функціональних можливостей, підключення нових регіонів, залучення громадських організацій, підприємств аграрного сектора економіки, наукових установ і міжнародних партнерів. Проводиться формування кластерних моделей груп користувачів, об'єднаних спільними ресурсами чи видами діяльності. Це дозволяє створити мережу екосистем, які взаємодіють між собою з урахуванням принципів циркулярної та блакитної економіки.

VII етап. Завершальним етапом є інтеграція платформи в національну систему соціально-економічної реабілітації ветеранів, що передбачає довгострокове фінансування, створення центрів підтримки, регулярне оновлення цифрового контенту, підвищення цифрової грамотності ветеранів і постійне відслідковування результативності. Важливою складовою цього етапу є побудова механізмів європейської сертифікації продукції, щоб забезпечити вихід підприємств, організованих ветеранами на міжнародні ринки.

Мікрокурс виконує подвійну функцію, зокрема освітню та суспільну, оскільки він є реальним інструментом модернізації змісту освіти, її практичної спрямованості та інтеграції у європейський освітньо-науковий простір. Такий підхід створює підґрунтя для підготовки нового покоління фахівців, здатних

забезпечити збалансований розвиток аквакультури України в умовах глобальних екологічних і економічних викликів.

Таким чином, покроковий алгоритм впровадження цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» формує логіку перетворення інноваційної ідеї на комплексну форму соціально-економічної реінтеграції ветеранів, створюючи передумови для появи нового сектору ринку, що поєднує технологічний прогрес, соціальну адаптацію та розвиток підприємництва.

6. Модель функціонування цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства»

Модель функціонування цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства» ґрунтується на створенні цілісної цифрової системи, яка поєднує технологічні рішення, соціальні механізми реінтеграції ветеранів, інструменти навчання, виробничу діяльність, консультаційну підтримку та ринкову взаємодію. Основою цієї моделі виступає технологічне ядро, що забезпечує роботу інформаційних модулів, цифрових карт ресурсів, блоків аналітики, системи простежуваності продукції, навчальних модулів та інтелектуальних алгоритмів персональних рекомендацій. Завдяки цьому платформа стає цифровим простором, який надає користувачам передусім ветеранам доступ до актуальної інформації, технологічних інструкцій, ринкових прогнозів і практичних інструментів ведення господарської діяльності. Функціонування платформи передбачає поєднання цифрової інфраструктури з соціально-інтеграційними механізмами. Учасники бойових дій отримують не лише інформаційний доступ, але й можливість включатися в ком'юніті підтримки, взаємодіяти з іншими ветеранами, технологами, консультантами та громадами. Соціальна складова забезпечує середовище для психологічної адаптації, розвитку навичок командної взаємодії та формування груп спільних інтересів, що сприяє сталому поверненню ветеранів до мирної економічної активності. Важливою частиною моделі є освітня складова платформи, яка охоплює навчальні матеріали від базових курсів із аквакультури до спеціалізованих модулів з європейських стандартів, інноваційних технологій, біоконверсії, систем рециркуляції та

цифрового управління виробництвом. Навчання вбудовано в алгоритм функціонування таким чином, щоб користувачі могли одразу застосовувати отримані знання на практиці в межах власних або групових виробничих проєктів. Це забезпечує плавний перехід від навчання до реального виробництва та підвищує рівень впевненості ветеранів у власних силах.

Платформа також включає виробничий модуль, що дозволяє створювати та супроводжувати сучасні проєкти. Ветерани можуть формувати бізнес-моделі, планувати виробництво, управляти ресурсами та брати участь у кооперативних формах діяльності. Завдяки цифровим інструментам управління, виробничі процеси стають прозорими, керованими та взаємоузгодженими із змінами ринку або технічними обмеженнями. Формування виробничих кластерів на основі платформних рішень сприяє появі нових центрів економічної активності в громадах. Регуляторно-правовий супровід є невід'ємною частиною моделі функціонування. Платформа надає інформацію щодо дозвільних процедур, санітарних і ветеринарних вимог, екологічних регламентів, стандартів ЄС та умов доступу до державних програм підтримки. Це суттєво допомагає ветеранам безпечно та законно розпочинати виробничу діяльність.

Економічно-фінансова підтримка інтегрується через сервіси доступу до грантів, кредитних програм, партнерських інвестицій, а також через фінансові калькулятори, моделі оцінки ефективності. Це дозволяє платформі функціонувати як ресурсний центр, що забезпечує фінансове забезпечення виробничих проєктів і підтримує ветеранів на етапах планування та запуску бізнесу. Ринкова взаємодія забезпечується через цифрові механізми кооперації з переробними підприємствами, транспортними операторами, торговельними мережами, потенційними покупцями.

Платформа поступово формує повноцінний ринок інклюзивної продукції, виробленої ветеранами, що підвищує їхню економічну самостійність і відкриває доступ до внутрішніх і міжнародних ринків, включаючи європейські.

Завершальним елементом формування моделі є організація системи моніторингу та удосконалення, яка дозволяє відстежувати результати, аналізувати дані, впроваджувати навчальні та виробничі програми, а також коригувати

алгоритми платформи відповідно до реальних потреб користувачів і динаміки ринку. Такий підхід створює умови для постійного розвитку, масштабованості й підвищення ефективності всієї цифрової системи. У сукупності модель функціонування платформи «Навігатор з аквафермерства» представляє собою сучасний інструмент соціально-економічної реінтеграції ветеранів, який об'єднує цифрові технології, інноваційне виробництво, ринкові механізми та впровадження європейських стандартів.

7. Перспективи розвитку цифрового забезпечення аквафермерства в Україні

Сучасний розвиток аквакультури дедалі більше пов'язаний із процесами цифрової трансформації, що охоплюють виробництво, управління, транспортування й збут продукції, інформаційно-консультаційне забезпечення суб'єктів господарювання. Перспективи розвитку цифрової екосистеми аквафермерства в Україні визначаються необхідністю підвищення ефективності використання природно-ресурсного потенціалу, зміцнення продовольчої безпеки держави та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках. Цифрові рішення дозволяють об'єднати окремі елементи виробничого процесу в єдину систему управління, що забезпечує оперативний обмін інформацією, автоматизацію виробничих операцій та підвищення якості рішень.

Наступною складовою цифрової системи є створення електронних сервісів для підтримки підприємницької діяльності. Відбувається процес формування цифрових інструментів бізнес-планування, підготовка електронних маркетплейсів, систем простежуваності продукції, електронного документообігу та розгляд можливостей функціонування сервісів інформаційно-консультаційної підтримки. Перспективним напрямом є інтеграція цифрової системи аквафермерства з програмами підтримки ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, молоді та інших соціальних груп, зацікавлених у започаткуванні власної справи. Цифрові платформи виступають інструментом набуття професійної адаптації, отримання нових знань, супроводу бізнес-проєктів.

Таким чином, у перспективі розвиток цифрової екосистеми аквафермерства сприятиме удосконаленню сучасної інноваційної моделі функціонування галузей, заснованої на знаннях, цифрових технологіях та ефективному використанні наявних ресурсів. Вказане створить передумови для підвищення економічної результативності суб'єктів господарювання, дасть всі можливості для розвитку циркулярної та блакитної економіки, сприятиме зміцненню продовольчої безпеки та інтеграції України до глобального цифрового простору в галузях аграрного сектору економіки.

Список рекомендованої літератури

1. Корінець Р., Гончаренко Л. Абетка фермерства для ветеранів війни. Німецько-український агрополітичний діалог. К.: 2023. 48 с.

2. Вдовенко Н. М., Яцун А. Г. Наукове обґрунтування та розроблення новітніх рішень регулювання розвитку циркулярної економіки в сільському господарстві для реабілітації військовослужбовців та повоєнної відбудови України. Київський економічний науковий журнал. № 5. 2024. С. 19–26. DOI: 10.32782/2786-765X/2024-5-3

3. Лєсков В. О. Теоретичні основи соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців. Наука і освіта. 2006. № 5–6. С. 56–60.

4. Лесков В. О. Психологічна реабілітація військовослужбовців запасу в системі мінімізації виявів негативних психологічних наслідків локальних воєнних конфліктів. Збірник наукових праць інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. За ред. С. Д. Максименка. К.: АПН Україна. 2006. Т. VIII. Вип. 3. С. 191–197.

5. Вдовенко Н. М. Зарубіжний досвід реалізації механізмів публічного управління при впровадженні безбар'єрного простору у закладах освіти на економічних засадах для реабілітації військовослужбовців Збройних сил України. Академічні візії. 2024. Вип. 28. [Електронне видання]. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.11218608

6. Шарило Ю. Є., Заленська Є. А., Дмитришин Р. А., Поплавська О. С., Плічко В. Ф., Вдовенко Н. М., Олифіренко А. С. Практичні рекомендації щодо розроблення калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» як цифрового ресурсу в підходах до реабілітації військовослужбовців через залучення їх до аграрної діяльності і повоєнної відбудови України. К.: НУБіП України. 2026. 17 с. ISBN 978-617-8798-97-0 URL: https://darg.gov.ua/files/35/04_24_aqua1.pdf https://surli.cc/wopglx

7. Вдовенко Н. М. Еволюція наукових поглядів Амартія Сена для реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України у процесі регулювання розвитку циркулярної та блакитної економіки в сільському господарстві. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 5 (23). С. 200–210. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5(23)-200-210

8. Платформа AgriAcademy. Онлайн-освіта для аграріїв. 2025. URL: https://agriacademy.org/

9. Бриндіков Ю. Л. Зарубіжний досвід реабілітації військовослужбовців учасників бойових дій. Педагогічні науки. 2017. Вип. 78 (2). С. 195–200.

10. Жаховський В. О., Лівінський В. Г., Петрук С. О., Жаховська О. В. Функціонально-організаційна модель медичного забезпечення сил оборони на засадах єдиного медичного простору. Ukrainian Journal of Military Medicine. 2022. Т. 3. № 3. С. 35–47. DOI: 10.46847/ujmm.2022.3(3)-035.

11. Вдовенко Н. М. Калькулятор «Бізнес-траєкторія в геліцекультурі» для виробництва продукції равликівництва як елемент платформи інформаційного цифрового ресурсу «Навігатор з аквафермерства». Авторське свідоцтво № 146117 від 27.04.2026. cr3449270426. Рішення № c202603471 від 30.03.2026. Детальніше: https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1926260/

12. Вдовенко Н. М. Інформаційний цифровий ресурс сертифікатної програми «Навігатор з аквафермерства» для реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України в умовах надзвичайних викликів. Авторське свідоцтво № 146116 від 27.04.2026. cr3402270426. Рішення № c202603470 від 30.03.2026. Детальніше: https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1926259/

13. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2024). Aquaculture breeding and genetics. FAO eLearning Academy. URL: https://surl.li/skzeud

14. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2025). Developing aquaculture co-management systems. FAO eLearning Academy. URL: https://www.fao.org/guidelines-sustainable-aquaculture/resources/e-learning/en

15. Вдовенко Н. М., Роман О. П, Шевель О. О., Миленко Н. К., Плічко В. Ф, Беженар Р. В. Методичні рекомендації з розрахунку собівартості вирощування рибопосадкового матеріалу (цьоголіток лососевих видів риб) як аборигенних і видів занесених до Червоної книги України на базі Державної установи «Рибоводний форелевий завод «Лопушно» в контексті поєднання екосистемної відповідальності та підходів блакитної економіки. Авторське свідоцтво № 147074 від 18.05.2026. cr0339180526. Рішення № c202604385 від 22.04.2026.

16. Корінець Р. Я., Лупенко Ю. О., Березюк О. Г. та ін. Сімейне фермерське господарство: посібник для ветеранів і ветеранок. К.: ННЦ «ІАЕ». 2024. 90 с.

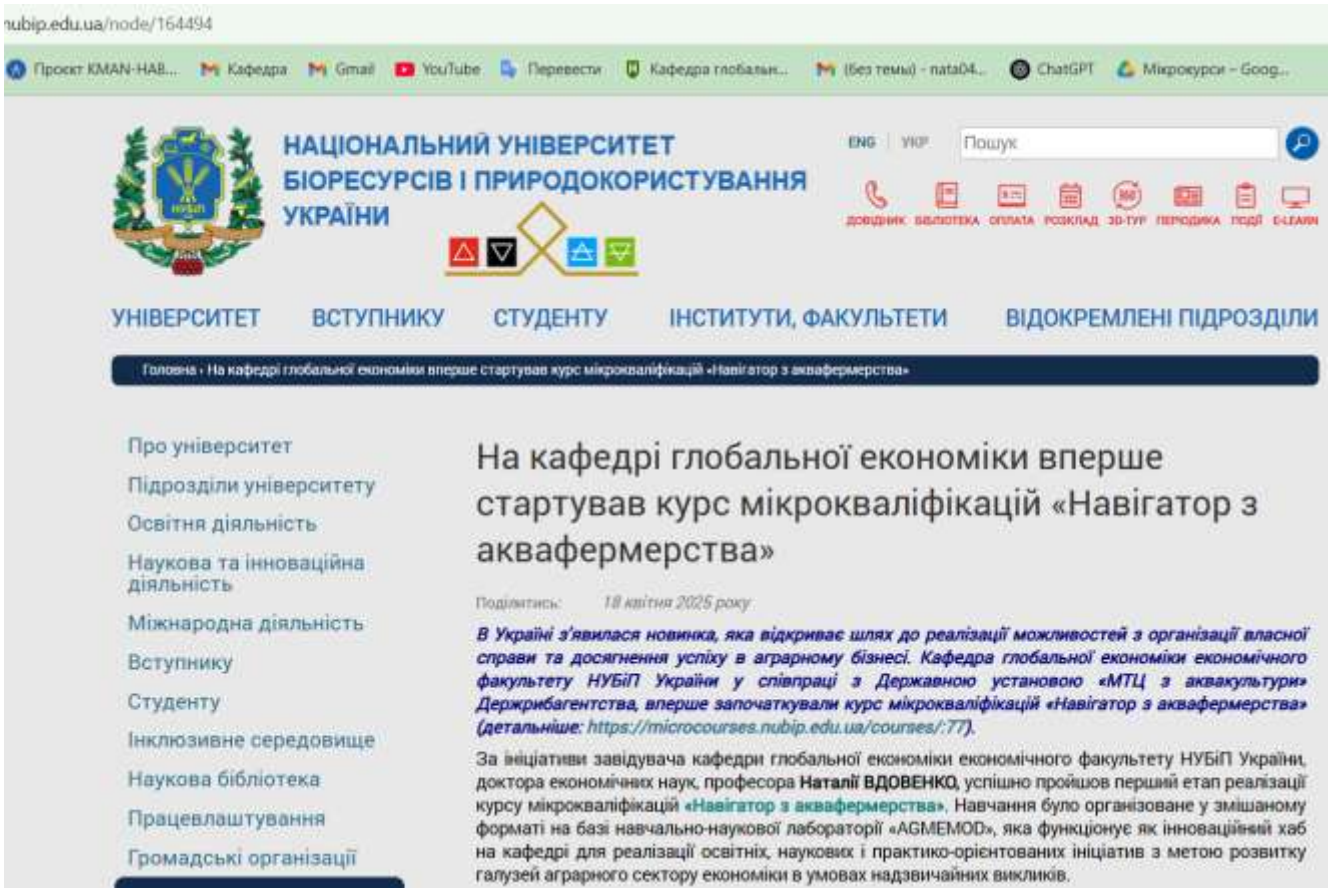
17. Колодій Р., Гриновець М. Аналітичне оцінювання факторів впливу на раціональність управління процесами діджиталізації у мікропідприємництві. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2026. 2 (120). С. 347–354. DOI: https://doi.org/10.37734/2409-6873-2026-2-46

18. Коваленко Б. Ю., Кондратюк В. М., Вдовенко Н. М., Халтурин М. Б., Шарило Д. Ю., Дмитришин Р. А., Коваленко В. О. Покращення рецептури корму для австралійського рака. Індекс МПК A23K50/80. Патент України на винахід № 130508. Бюлетень № 9/2026. URL: https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1902659/

19. Коваленко Б. Ю., Кондратюк В. М., Вдовенко Н. М., Халтурин М. Б., Шарило Д. Ю., Дмитришин Р. А., Коваленко В. О. Покращення рецептури корму для австралійського рака. Патент України на винахід № 130508. Бюлетень № 9/2026. Опубліковано 04.03.2026. URL: https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1902659/

20. Кравченко О. Зміни в структурі особистості у військовослужбовців військової служби за контрактом, які мають статус учасника бойових дій. Вісник Національного університету оборони України. 2022. 65 (1). С. 53–63. DOI: https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-65-1-53-63

Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/na-kafedri-hlobalnoyi-ekonomiky-vpershe-startuvav-kurs-mikrokvalifikatsiy-navihator-z-0

На кафедрі глобальної економіки вперше стартував курс мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства»

Поділитись:

18 квітня 2025 року

В Україні з'явилася новинка, яка відкриває шлях до реалізації можливостей з організації власної справи та досягнення успіху в аграрному бізнесі. Кафедра глобальної економіки економічного факультету НУБіП України у співпраці з Державною установою «МТЦ з аквакультури» Держрибагентства, вперше започаткували курс мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства» (детальніше: https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77).

За ініціативи завідувача кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, доктора економічних наук, професора ***Наталії ВДОВЕНКО,*** *успішно пройшов перший етап реалізації курсу мікрокваліфікацій* ***«Навігатор з аквафермерства».*** *Навчання було організоване у змішаному форматі на базі навчально-*

наукової лабораторії «AGMEMOD», яка функціонує як інноваційний хаб на кафедрі для реалізації освітніх, наукових і практико-орієнтованих ініціатив з метою розвитку галузей аграрного сектору економіки в умовах надзвичайних викликів.

Зі вступним словом до учасників звернувся координатор концепції курсу директор Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» Держрибагентства ***Юрій ШАРИЛО,*** *який розкрив питання швидкого здобуття слухачами нових компетенцій чи оновлення існуючих шляхом перекваліфікації та працевлаштування ветеранів в умовах цифрової трансформації. "Вказане стане дієвим інструментом соціальної інтеграції ветеранів після повернення з фронту та реалізації підприємницьких здібностей через долучення до сільського та рибного господарства" - підкреслив Юрій ШАРИЛО.*

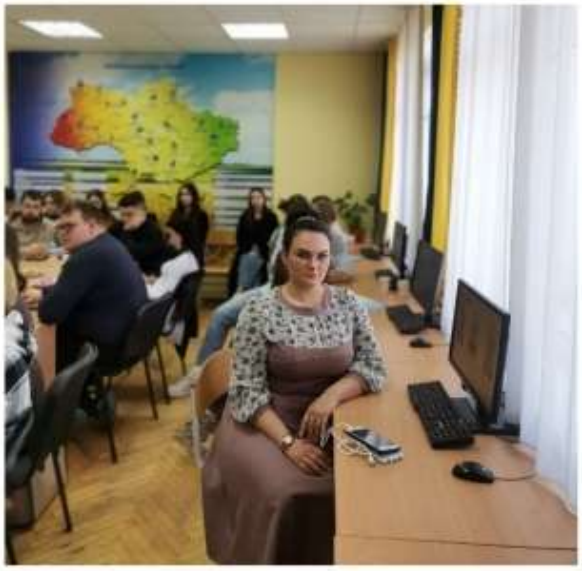
Мікрокурс *спрямований на реалізацію можливостей осіб, які виявили інтерес для створення власного бізнесу та військовослужбовців, що брали участь у бойових діях задля соціальної*

інтеграції ветеранів і повернення до мирного життя, успішної реалізації ними підприємницьких здібностей, набуття досвіду заповнення заявок на отримання грантової та державної підтримки при формуванні пропозиції на продукцію аквакультури, чорної льовинки, равликівництва, комахівництва, гігантської прісноводної креветки та можливостей її реалізації на ринку.

Дана унікальна навчальна програма передбачає інноваційний підхід до створення додаткових робочих місць слухачами, які опанували мікрокурс.

Наразі до курсу долучився ***21 учасник.*** *Серед них -* ***учасники бойових дій,*** *для яких проєкт передбачає навчання, консультаційну підтримку та сприяння у пошуку новітніх ідей з метою започаткування власної справи, адже саме заради нашого спільного майбутнього ми повинні наполегливо працювати вже сьогодні.*

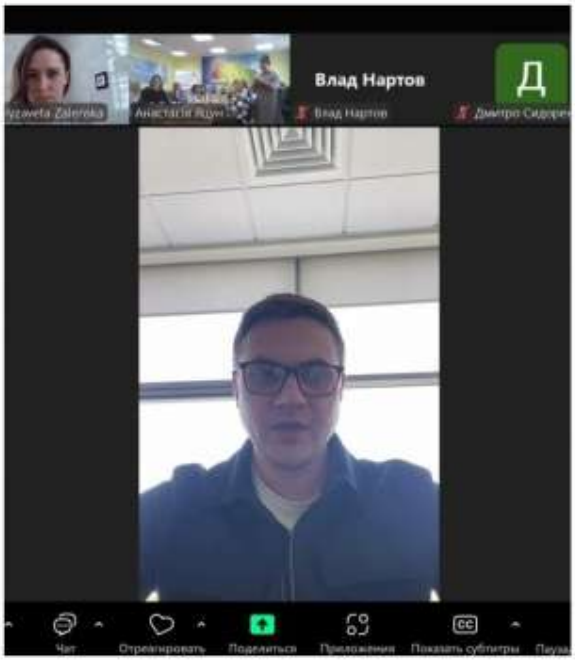

«Організовуючи ферми, Ви одержите і джерело доходу, й відчуєте себе корисними членами суспільства, де в результаті держава отримає платоспроможного фахівця з діючим бізнесом» - *з таким закликом до присутніх на курсі сертифікатної програми* ***"Навігатор з аквафермерства"*** *звернулась завідувач кафедри глобальної економіки, д.е.н., професор* ***Наталія ВДОВЕНКО****, яка надихнула всіх на плідну подальшу роботу.*

Присутній стейкхолдер ***ОПП "Міжнародна економіка"*** ***Олексій АВРАМЕНКО*** *комерційний директор ТОВ «УКРСТАРЧ», долучився до обговорення діяльності суб'єктів господарювання в галузях національної економіки в аспекті створення продукції із доданою вартістю, як базового пріоритету в напрямку імпортозаміщення.*

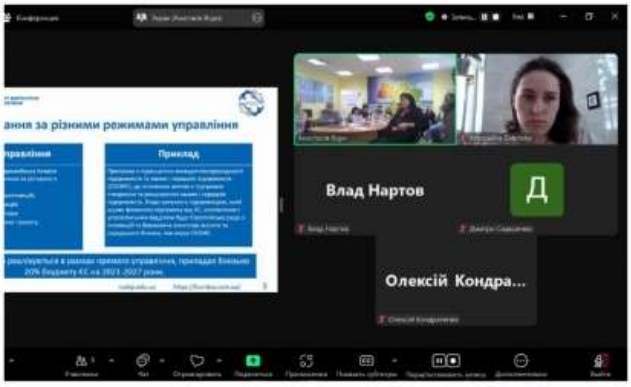

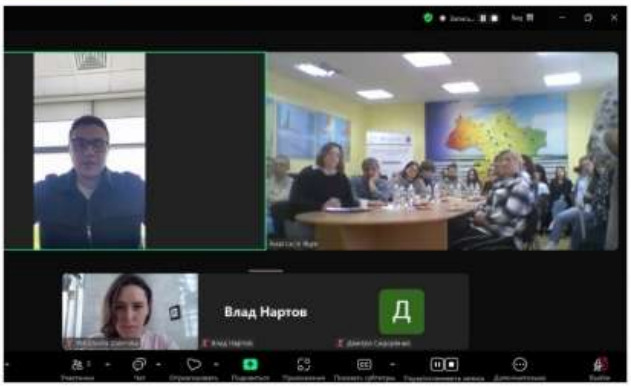

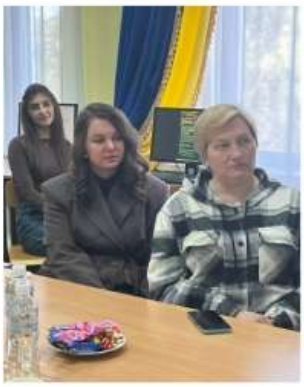
У межах реалізації курсу мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства» першочерговою стала лекція на тему: «Програми державної підтримки та гранти для створення власного бізнесу». Дану тематику розкрила ***Олена ПОПЛАВСЬКА*** *начальник інформаційного відділу Державної установи «МТЦ з аквакультури» Держрибагентства, яка поділилась знаннями щодо європейських програм фінансування для галузей аграрного сектора економіки.*

Микола ФЕДОРЕНКО **заступник директора Державної установи «МТЦ з аквакультури» Держрибагентства, в свою чергу, з використанням сучасних методик і практичних кейсів, продемонстрував шляхи збільшення доданої вартості в секторі через залучення інвестицій в Україну, орієнтуючись на економічно вигідні технології виробництва продукції для реалізації на агропродовольчому ринку.**

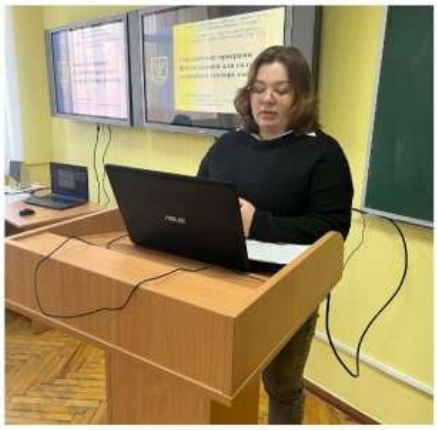

Завдяки Миколі Олександровичу, курс з першого заняття окреслив свою місію - не просто інформувати, а формувати активне й обізнане ставлення до інновацій та новинок у сфері сільського та рибного господарства.

*Долучився до обговорення **Дмитро ДОВГИЙ** директор ТОВ "ХАНАКО", який спеціалізується на розведенні декоративних акваріумних риб. В дискусії підняв питання про власні ідеї вирощування якісної товарної риби з метою забезпечення продовольчої безпеки країни.*

*Приєднався до дискусії **Сергій ХУТОРНИЙ** завідувач Чорноморського відділу Інституту рибного господарства, екології моря та океанографії Держрибагентства, який акцентував увагу на розвитку технологій у сфері аквакультури в умовах глобальних змін клімату.*

*Старт курсу мікрокваліфікацій **«Навігатор з аквафермерства»** засвідчив важливість об'єднання зусиль для стимулювання підприємницької активності в галузях аграрного сектору, оскільки охоплює різні аспекти:*

Тема 1. Програми державної підтримки та гранти для створення власного бізнесу

Тема 2. Ринкова модель пропозиції гігантської прісноводної креветки при організації бізнес-процесів

Тема 3. Навігатор з формування пропозиції на продукцію чорної льовинки та реалізації її на ринку

Тема 4. Бізнес-траєкторія в равликівництві з мінімальними капіталовкладеннями

Тема 5. Бізнес-траєкторія в аквакультурі

Тема 6. Застосування штучного інтелекту у сфері аквакультури в умовах цифрової трансформації.

Зацікавленість учасників підтвердила актуальність та своєчасність ініціативи кафедри глобальної економіки для розвитку аграрного сектору в напрямку гарантування продовольчої безпеки в Україні та світі.

Також із задоволенням долучились до процесу здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ***ОПП «Міжнародна економіка»****.*

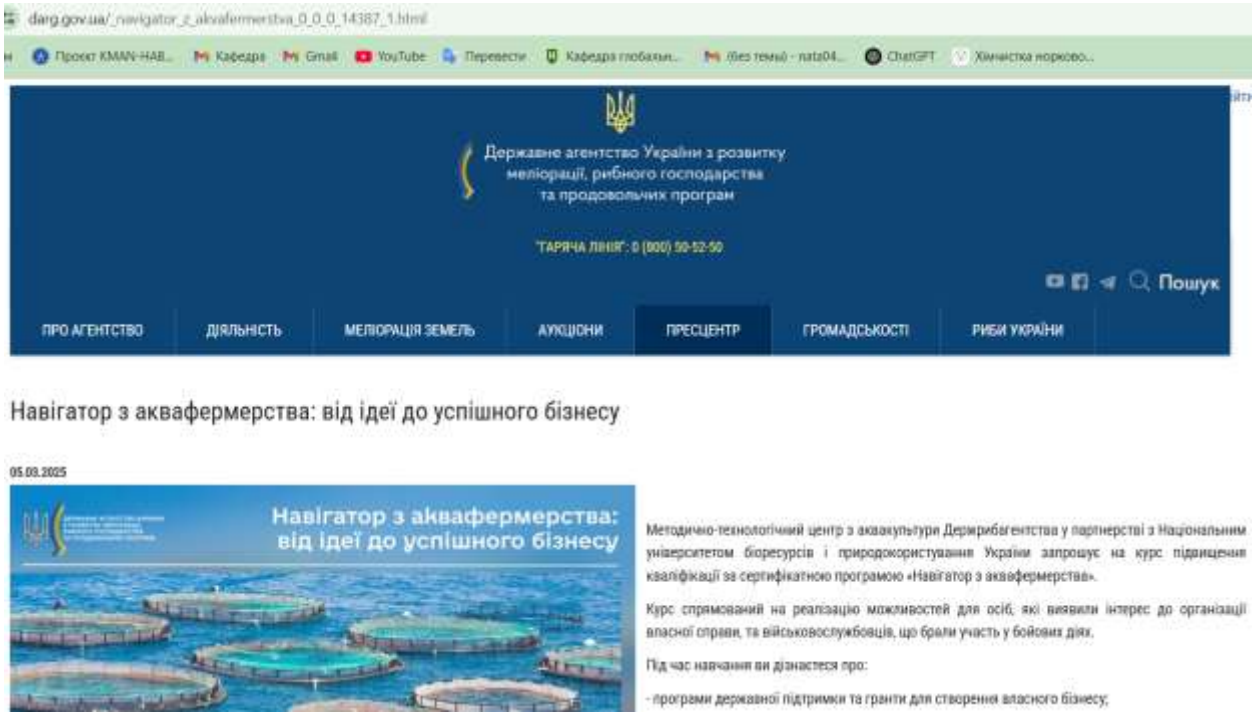
Координаторами мікрокурсу виступили ***Анастасія ЯЦУН,*** *завідувач ННЛ «AGMEMOD» кафедри глобальної економіки та* ***Єлизавета ЗАЛЕНСЬКА*** *начальник відділу міжнародної роботи Державної установи «МТЦ з аквакультури» Держрибагентства, які забезпечили технічну організацію освітнього процесу, сприяючи ефективному проведенню лекцій, практичних занять і взаємодії між слухачами та викладачами.*

Завдяки діяльності професійної команди кафедри було створено всі умови для того, щоб курс став не лише освітнім компонентом, а й ефективним інструментом для науково-практичного осмислення потенціалу аквафермерства як важливої складової сучасної глобальної економіки.

Маємо надію, що цей курс не лише відкриє шлях до нових можливостей, а й стане підтримкою для всіх, хто боронив країну і тепер творитиме її мирне майбутнє.

Марина ПАВЛЕНКО
асистент кафедри глобальної економіки,
економічного факультету

Детальніше:
https://darg.gov.ua/_navigator_z_akvafermerstva_0_0_0_14387_1.html

Навігатор з аквафермерства: від ідеї до успішного бізнесу

05.03.2025

Методично-технологічний центр з аквакультури Держрибагентства у партнерстві з Національним університетом біоресурсів і природокористування України запрошує на курс підвищення кваліфікації за сертифікатною програмою «Навігатор з аквафермерства».

Курс спрямований на реалізацію можливостей для осіб, які виявили інтерес до організації власної справи, та військовослужбовців, що брали участь у бойових діях.

Під час навчання ви дізнаєтеся про:

- програми державної підтримки та гранти для створення власного бізнесу;

- бізнес-траєкторію в аквакультурі;

- ринкову модель вирощування гігантської прісноводної креветки та організацію бізнес-процесів;

- бізнес-траєкторію у равликівництві з мінімальними капіталовкладеннями;

- алгоритм формування пропозиції на продукцію чорної львинки та її реалізацію на ринку;

- застосування штучного інтелекту в сфері аквакультури в умовах цифрової трансформації.

Водночас слухачі програми навчаться розробляти алгоритми для створення прибуткового бізнесу, організовувати равликові, креветкові та рибні ферми в умовах діджиталізації, користуватися калькулятором підрахунку витрат і доходів у господарській діяльності ферми, оволодіють економічними аспектами формування пропозиції на продукцію з чорної львинки тощо.

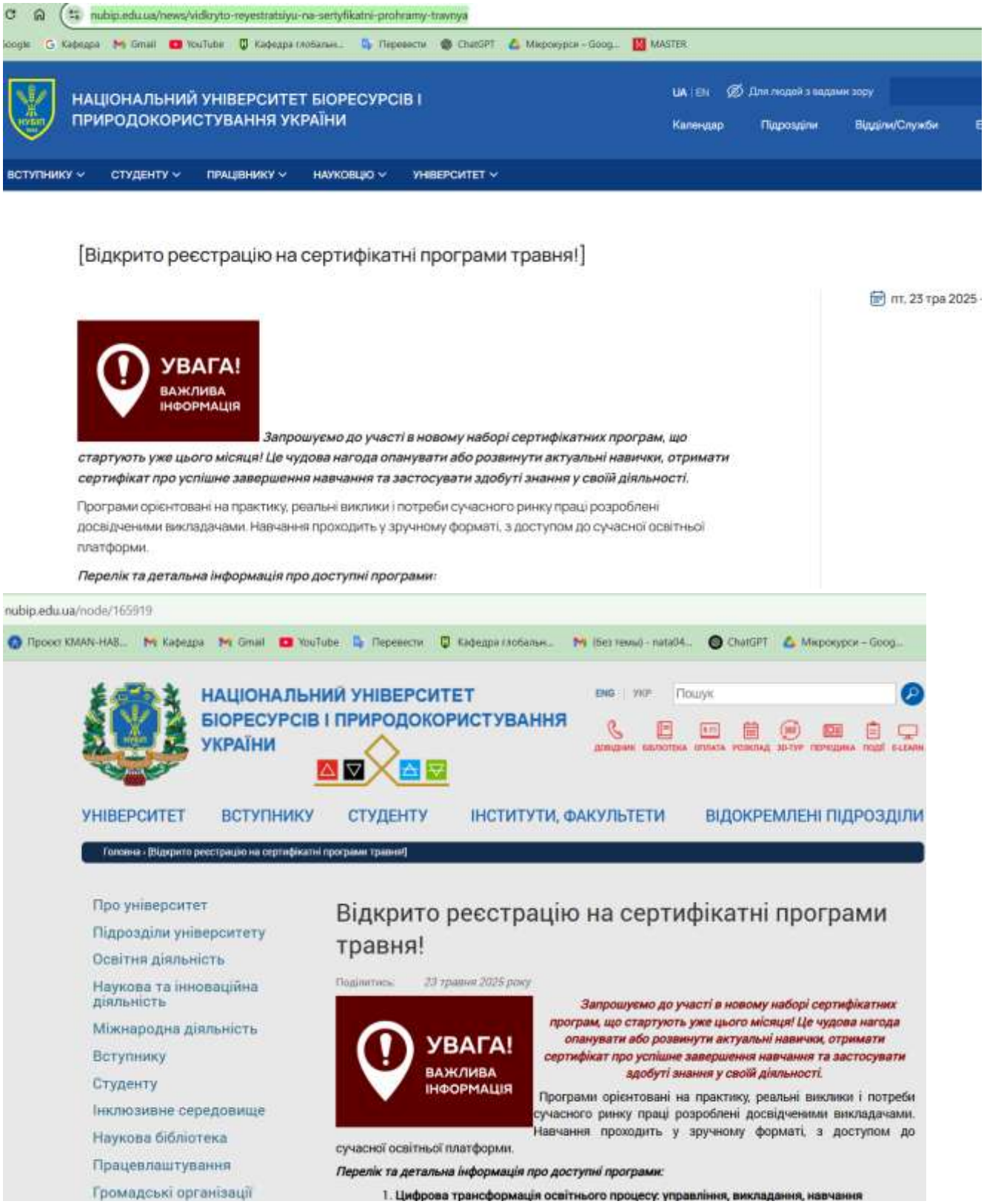
У рамках навчання передбачено також виїзди на передові господарства країни.

Детальну інформацію про курс підвищення кваліфікації за сертифікатною програмою «Навігатор з аквафермерства» можна переглянути за посиланням.

https://darg.gov.ua/files/31/03_04_aquafarm.pdf

Навігатор з аквафермерства: від ідеї до успішного бізнесу Методично-технологічний центр з аквакультури Держрибагентства у партнерстві з Національним університетом біоресурсів і природокористування України запрошує на курс підвищення кваліфікації за сертифікатною програмою «Навігатор з аквафермерства». Курс спрямований на реалізацію можливостей для осіб, які виявили інтерес до організації власної справи, та військовослужбовців, що брали участь у бойових діях. Під час навчання ви дізнаєтеся про: програми державної підтримки та гранти для створення власного бізнесу; бізнес-траєкторію в аквакультурі; ринкову модель вирощування гігантської прісноводної креветки та організацію бізнес-процесів; бізнес-траєкторію у равликівництві з мінімальними капіталовкладеннями; алгоритм формування пропозиції на продукцію чорної львинки та її реалізацію на ринку; застосування штучного інтелекту в сфері аквакультури в умовах цифрової трансформації. Детальніше на вебсайті Держрибагентства.

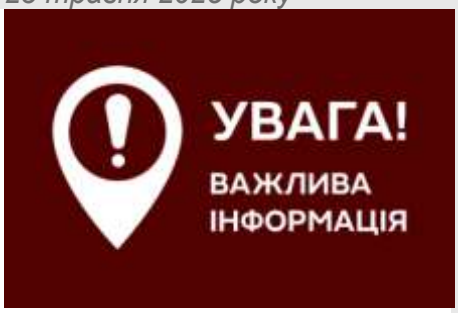
Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/vidkryto-reyestratsiyu-na-sertyfikatni-prohramy-travnya

Відкрито реєстрацію на сертифікатні програми травня!

Поділитись:

23 травня 2025 року

Запрошуємо до участі в новому наборі сертифікатних програм, що стартують уже цього місяця!

Це чудова нагода опанувати або розвинути актуальні навички, отримати сертифікат про успішне завершення навчання та застосувати здобуті знання у своїй діяльності.

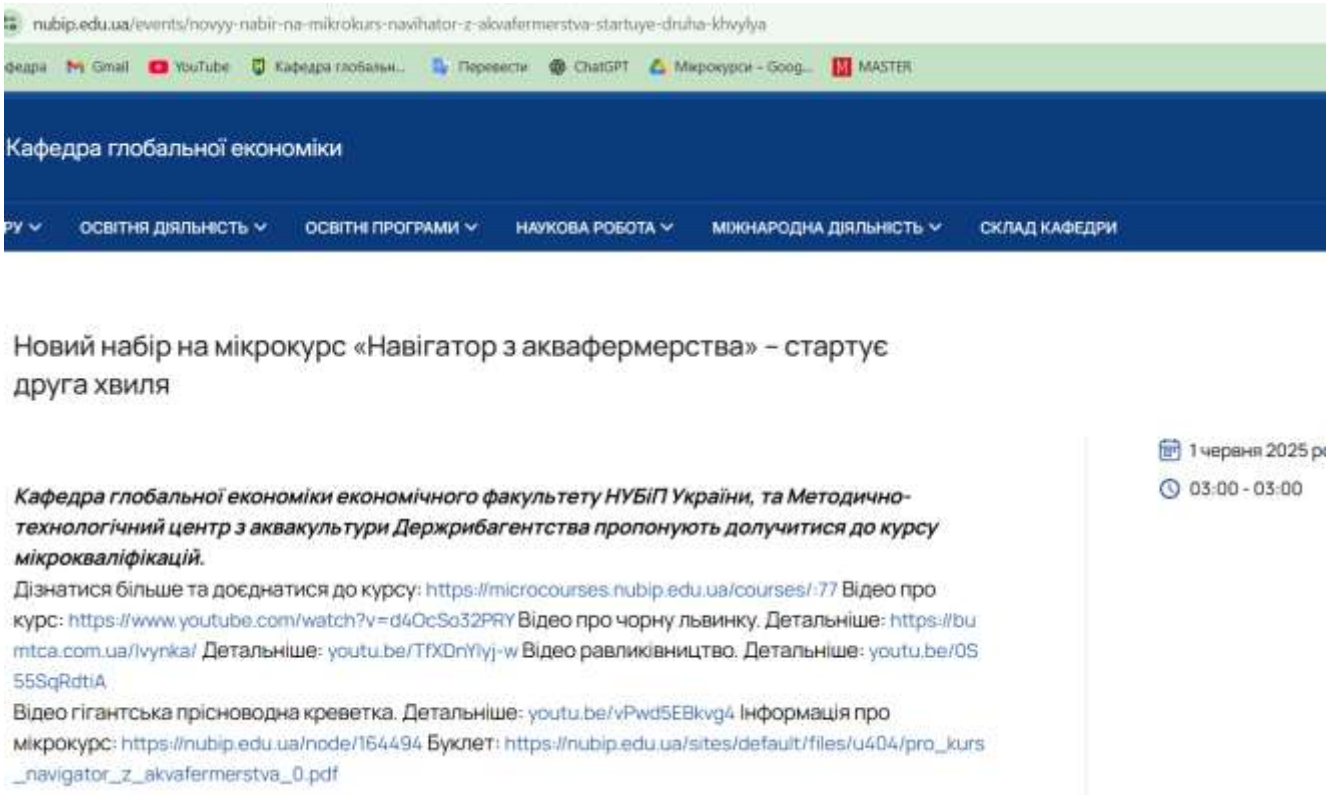
Програми орієнтовані на практику, реальні виклики і потреби сучасного ринку праці розроблені досвідченими викладачами. Навчання проходить у зручному форматі, з доступом до сучасної освітньої платформи.

Перелік та детальна інформація про доступні програми:

1. **Цифрова трансформація освітнього процесу: управління, викладання, навчання** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:94).
2. **Штучне виведення бджолиних маток** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:92).
3. **Трудовий договір** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:71).
4. **Бухгалтерський облік у прикладних програмних рішеннях** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:82).
5. **Перша долікарняна допомога: від побуту до екстремальних умов** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:96).
6. **Антикорупційне законодавство** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:93).
7. **Навігатор з аквафермерства — вже другий набір** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77).
8. **Антикорупційне законодавство: практичні аспекти** (перейти до курсу https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:95).

Реєстрація вже відкрита — обирайте сертифікатну програму і розпочинайте навчання у травні!
Зробіть крок до нових можливостей і професійного зростання разом з нами!

Детальніше: https://nubip.edu.ua/events/novyy-nabir-na-mikrokurs-navihator-z-akvafermerstva-startuye-druha-khvylya

Новий набір на мікрокурс «Навігатор з аквафермерства» – стартує друга хвиля

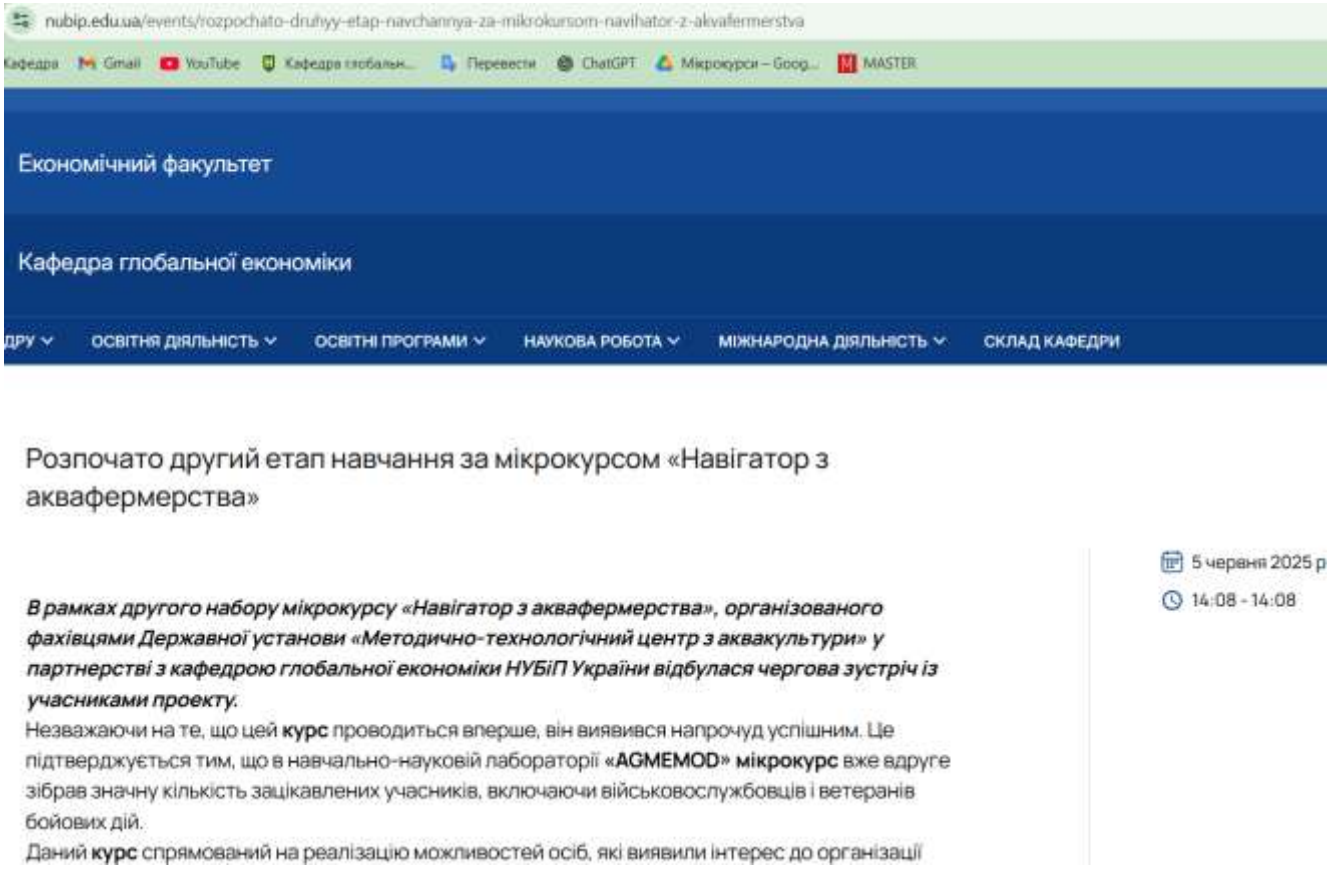
Кафедра глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, та Методично-технологічний центр з аквакультури Держрибагентства пропонують долучитися до курсу мікрокваліфікацій.

Дізнатися більше та доєднатися до курсу: https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77 Відео про курс: https://www.youtube.com/watch?v=d4OcSo32PRY Відео про чорну львинку.

Детальніше: https://bumtca.com.ua/lvynka/ Детальніше: youtu.be/TfXDnYlyj-w Відео равликівництво. Детальніше: youtu.be/0S55SqRdtiA

Відео гігантська прісноводна креветка. Детальніше: youtu.be/vPwd5EBkvg4
Інформація про
мікрокурс: https://nubip.edu.ua/node/164494 Буклет: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u404/pro_kurs_navigator_z_akvafermerstva_0.pdf

Детальніше: https://nubip.edu.ua/events/rozpochato-druhyy-etap-navchannya-za-mikrokursom-navihator-z-akvafermerstva

Розпочато другий етап навчання за мікрокурсом «Навігатор з аквафермерства»

В рамках другого набору мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства», організованого фахівцями Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» у партнерстві з кафедрою глобальної економіки НУБіП України відбулася чергова зустріч із учасниками проекту.

Незважаючи на те, що цей **курс** проводиться вперше, він виявився напрочуд успішним. Це підтверджується тим, що в навчально-науковій лабораторії **«AGMEMOD» мікрокурс** вже вдруге зібрав значну кількість зацікавлених учасників, включаючи військовослужбовців і ветеранів бойових дій.

Даний **курс** спрямований на реалізацію можливостей осіб, які виявили інтерес до організації власної справи та військовослужбовців, що брали участь у бойових діях і сприятиме створенню додаткових робочих місць, соціальній інтеграції ветеранів у контексті надання реабілітаційних послуг учасникам бойових дій і реалізації підприємницьких здібностей у сільському та рибному господарстві. (**детальніше:**

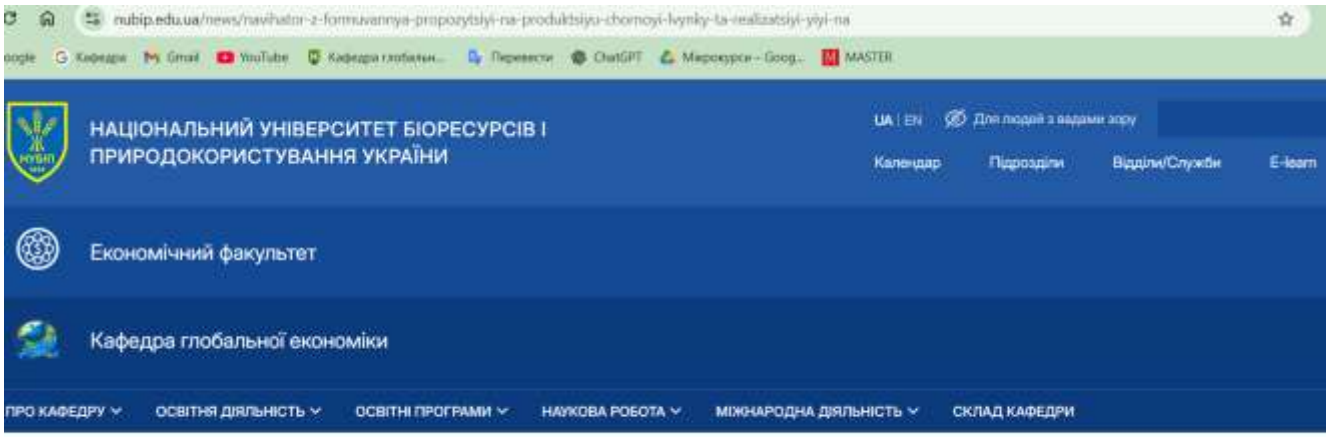
буклет: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u404/pro_kurs_navigator_z_akvafermerstva_0.pdf **ві део:** https://www.youtube.com/watch?v=d4OcSo32PRY) **Дізнатися більше та доєднатися до курсу. Детальніше:** microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77

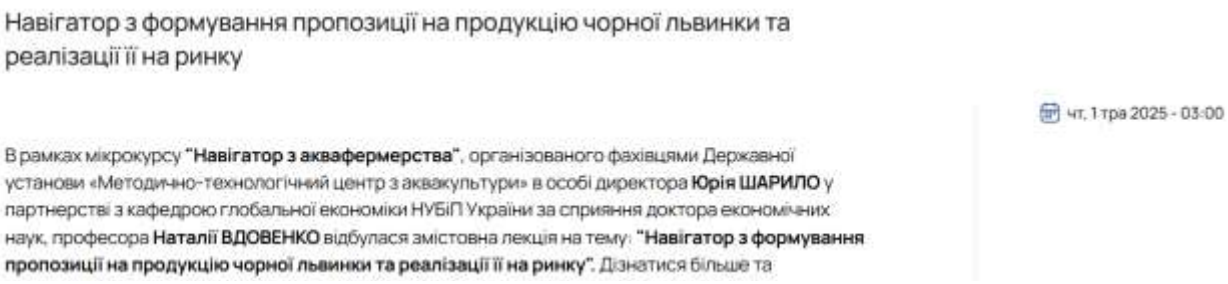

Безперечно, актуальним стає комплекс заходів, що ґрунтуються на методичних підходах, які дозволять відповідати на надзвичайні виклики для національної безпеки України, пов’язані з продовольчою та економічною безпекою з урахуванням та узгодженням наукових підходів за темою номер державної реєстрації 0125U001973. Програма поєднує наукову базу з прикладними інструментами для практичного впровадження бізнес-ідей з наданням практичних рекомендацій щодо адаптації інструментарію регулювання ринку надання реабілітаційних послуг учасникам бойових дій в аспекті отримання навичок у сфері виробництва і переробки продукції в контексті забезпечення глобальної безпеки продовольства й харчування з урахуванням викликів для національної безпеки та оборони.

Марина ПАВЛЕНКО
технічний секретар, асистент кафедри глобальної економіки, економічного факультету

Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-formuvannya-propozytsiyi-na-produktsiyu-chornoyi-lvynky-ta-realizatsiyi-yiyi-na

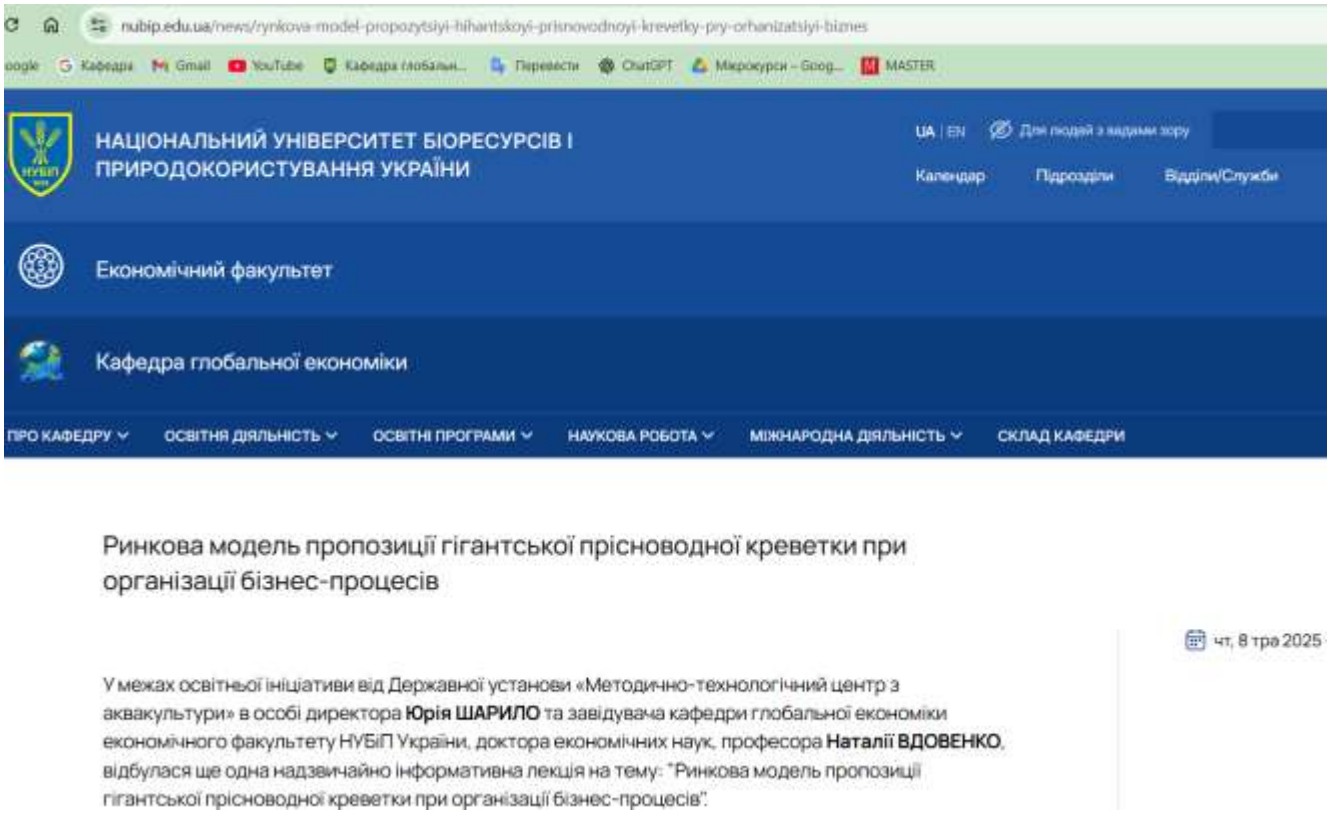

Навігатор з формування пропозиції на продукцію чорної львинки та реалізації її на ринку

В рамках мікрокурсу **"Навігатор з аквафермерства"**, організованого фахівцями Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» в особі директора **Юрія ШАРИЛО** у партнерстві з кафедрою глобальної економіки НУБіП України за сприяння доктора економічних наук, професора **Наталії ВДОВЕНКО** відбулася змістовна лекція на тему: **"Навігатор з формування пропозиції на продукцію чорної львинки та реалізації її на ринку".** Дізнатися більше та доєднатися до курсу можна за посиланням: https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77 **Єлизавета ЗАЛЕНСЬКА,** начальник міжнародного відділу Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» Держрибагентства, розкрила основні принципи створення прибуткової моделі виробництва на основі чорної львинки та звернула увагу на використання економічно вигідних технологій безвідходної переробки, а також можливостей запуску проєктів із невеликими стартовими інвестиціями. Мікрокурс розроблений із урахуванням потреб підприємців-початківців та військовослужбовців, які прагнуть адаптуватися до цивільного життя через розвиток власної справи у сфері сучасної аквакультури. Програма поєднує наукову базу з прикладними інструментами для практичного впровадження бізнес-ідей. **Відео чорна львинка. Детальніше:** youtu.be/TfXDnYlyj-w bumtca.com.ua/lvynka/ **Мікрокурс "Навігатор з аквафермерства" - нові можливості для підприємців та ветеранів. Буклет, детальніше:** sites/default/files/u404/pro_kurs_navigator_z_akvafermerstva_0.pdf

Анастасія ЯЦУН, координатор мікрокурсу,
завідувач ННЛ «AGMEMOD» кафедри глобальної економіки

Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/rynkova-model-propozytsiyi-hihantskoyi-prisnovodnoyi-krevetky-pry-orhanizatsiyi-biznes

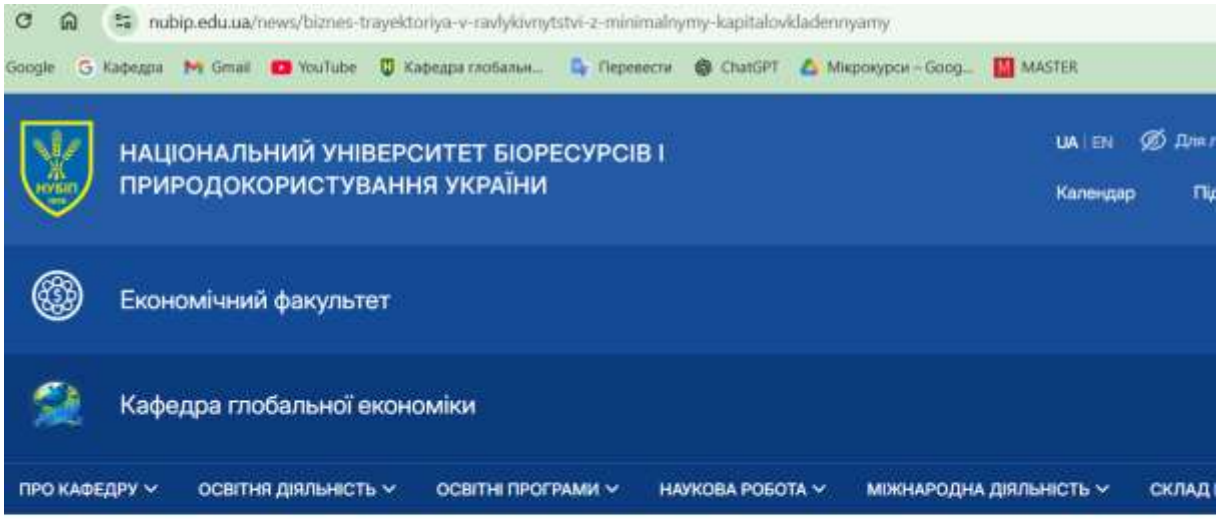
Ринкова модель пропозиції гігантської прісноводної креветки при організації бізнес-процесів

У межах освітньої ініціативи від Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» в особі директора **Юрія ШАРИЛО** та завідувача кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, доктора економічних наук, професора **Наталії ВДОВЕНКО**, відбулася ще одна надзвичайно інформативна лекція на тему: "Ринкова модель пропозиції гігантської прісноводної креветки при організації бізнес-процесів". **Олена Поплавська**, начальник інформаційного відділу Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» Держрибагентства, поділилася практичними підходами до планування виробництва та комерційної діяльності. Долучайтеся та дізнавайтесь, як будувати виробництво та ефективно керувати бізнес-процесами в аквакультурі! Попереду ще більше практичних знань та інсайтів - залишайтесь з нами! **Відео гігантської прісноводної креветки. Детальніше:** youtu.be/vPwd5EBkvg4

Мікрокурс "Навігатор з аквафермерства" триває!

Анастасія ЯЦУН, координатор мікрокурсу,
завідувач ННЛ «AGMEMOD» кафедри глобальної економіки

Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/biznes-trayektoriya-v-ravlykivnytstvi-z-minimalnymy-kapitalovkladennyamy

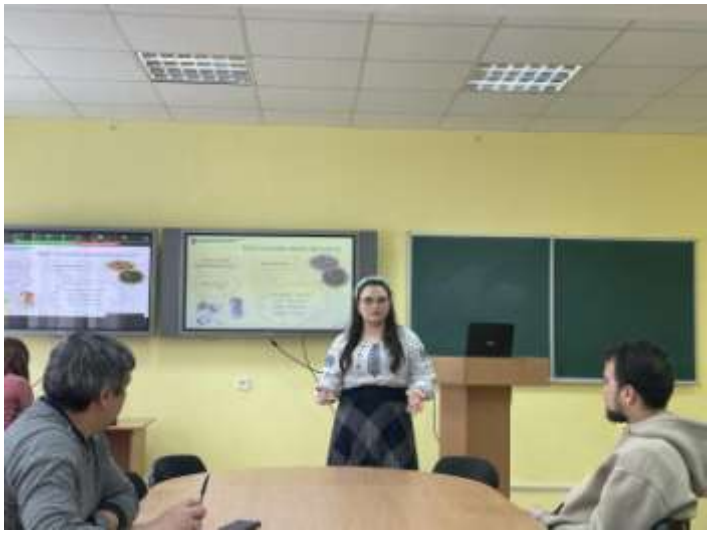

Бізнес-траєкторія в равликівництві з мінімальними капіталовкладеннями

Продовжується освітня ініціатива – мікрокурс "Навігатор з аквафермерства" на кафедрі глобальної економіки економічного факультету НУБіП України у співпраці з Державною установою «Методично-технологічний центр з аквакультури» Держрибагентства. У рамках курсу відбулася лекція доктора філософії **Анастасії ЯЦУН**, завідувача навчально-наукової лабораторії «AGMEMOD» кафедри глобальної економіки НУБіП України на тему: **"Бізнес-траєкторія в равликівництві з**

Бізнес-траєкторія в равликівництві з мінімальними капіталовкладеннями

16 тра 2025

Продовжується освітня ініціатива – мікрокурс "Навігатор з аквафермерства" на кафедрі глобальної економіки економічного факультету НУБіП України у співпраці з Державною установою «Методично-технологічний центр з аквакультури» Держрибагентства.

У рамках курсу відбулася лекція доктора філософії **Анастасії ЯЦУН**, завідувача навчально-наукової лабораторії «AGMEMOD» кафедри глобальної економіки НУБіП України на тему: **"Бізнес-траєкторія в равликівництві з мінімальними капіталовкладеннями"**.

У межах цього заняття було представлено підходи до організації виробництва продукції равликівництва, методики розрахунку необхідної території під забудову ферми для економічно ефективного вирощування равликів, базові принципи визначення початкових капіталовкладень для започаткування равликового бізнесу.

У рамках лекційного курсу було проаналізовано ринки збуту та основні види готової продукції з равликів, які мають попит на ринку, продемонтровано термін окупності даного бізнесу, в тому числі рівень доходів і прибутків, розглянуто моделі ефективного управління бізнес-процесами у сфері равликівництва з мінімальними витратами на створення равликових ферм та їх утримання.

Також до дискусії було залучено військовослужбовців, що брали участь у бойових діях, які зацікавилися геліцекультурою та висловили прагнення продовжувати створювати бізнес і вирощувати равликів у період повоєнного відновлення України.

Відео равликівництво. Детальніше: youtu.be/0S55SqRdtiA

Детальніше:
https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u384/nakaz_no_201_vid_28.02.2025_r.pdf

https://qms.nubip.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/pro-sertyfikatni-prohramy_28_02_2025.pdf

Додаток Б

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

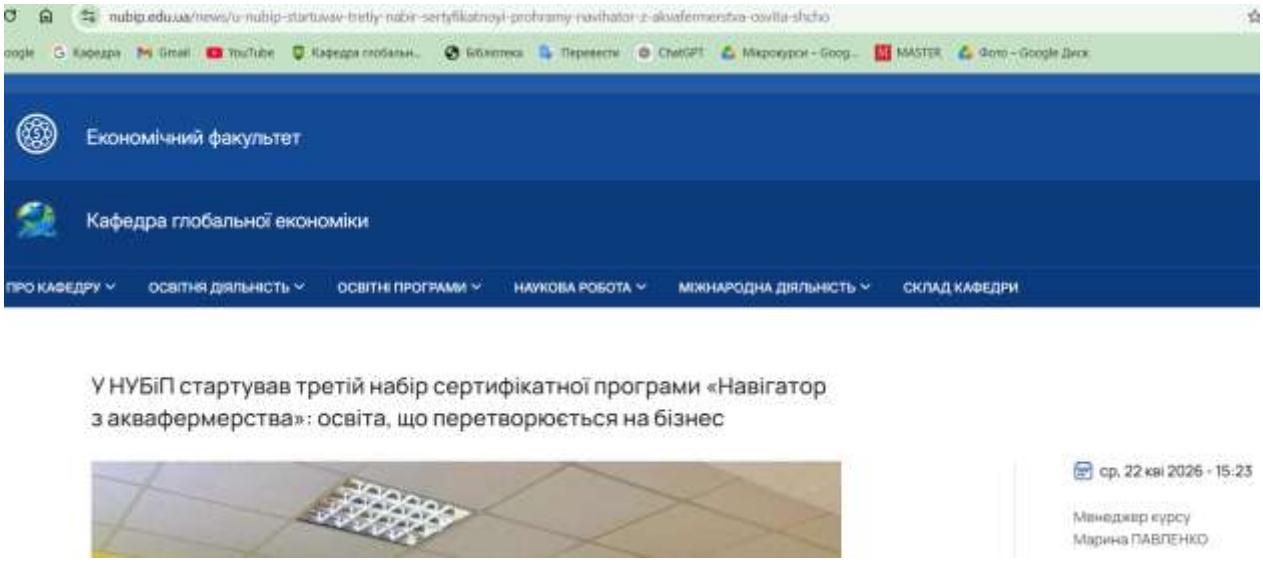
«НАВІГАТОР З АКВАФЕРМЕРСТВА»

ІІІ набір: 22.04.2026 р. – 12.05.2026 р.

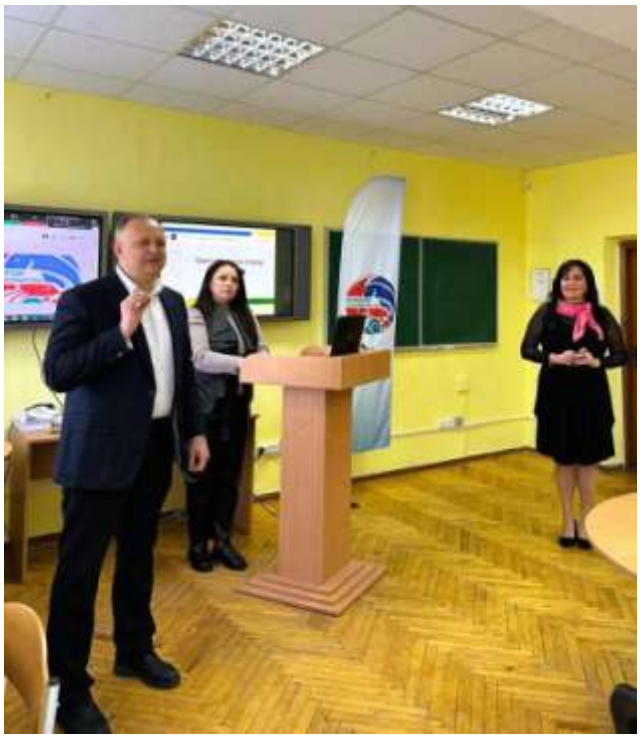
Координатор курсу, **Наталія ВДОВЕНКО**

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри глобальної економіки
економічного факультету НУБіП України,
Відмінник освіти України,
Заслужений працівник сільського господарства України

Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/u-nubip-startuvav-tretiy-nabir-sertyfikatnoyi-prohramy-navihator-z-akvafermerstva-osvita-0
Факультет: https://nubip.edu.ua/news/u-nubip-startuvav-tretiy-nabir-sertyfikatnoyi-prohramy-navihator-z-akvafermerstva-osvita-0
Кафедра: https://nubip.edu.ua/news/u-nubip-startuvav-tretiy-nabir-sertyfikatnoyi-prohramy-navihator-z-akvafermerstva-osvita-shcho

У НУБіП стартував третій набір сертифікатної програми «Навігатор з аквафермерства»: освіта, що перетворюється на бізнес

На кафедрі глобальної економіки економічного факультету НУБіП України втретє стартує курс мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства», започаткований ще в 2025 році спільно з фахівцями ДУ «Методично технологічний центр з аквакультури» в рамках договору про співпрацю. Дана освітня ініціатива, вже встигла зарекомендувати себе як практикоорієнтований інструмент розвитку малого та середнього бізнесу, що продовжує об'єднувати тих, хто прагне розпочати власну справу у сфері тваринництва, комахівництва, аквакультури, геліцекультури, а також для реалізації підприємницьких можливостей військовослужбовців, що брали участь у бойових діях і мають за мету опанувати програму. Тому курс «Навігатор з аквафермерства» поєднує навчання і практику: слухачі опановують основи організації та управління власною справою для створення та розвитку прибуткового бізнесу, виходу на ринки збуту, забезпечення фінансової самостійності. У процесі навчання слухачі вивчають ринок, формують бізнес-ідеї та отримують навички підготовки заявок на грантову і державну підтримку.

З вітальним словом до учасників мікрокурсу звернувся декан економічного факультету **Андрій МУЗИЧЕНКО,** який наголосив, що аквафермерство сьогодні виходить за межі вузької галузі і стає частиною ширшої економічної трансформації, де базову роль відіграють інновації, аналітичне мислення та підприємницька ініціатива. *«Університет, і зокрема економічний факультет, створює сприятливе середовище, у якому слухачі водночас здобувають знання та отримують інструменти для організації власного бізнесу»*, — зазначив декан.

Серед почесних запрошених гостей із вітальним словом та мотиваційною лекцією виступив **Володимир ПІДДУБНИЙ** — доктор технічних наук, професор, виконувач обов'язків директора Державної наукової установи «Український науково-дослідний інститут спирту і біотехнології продовольчих продуктів», академік Національної академії аграрних наук України.

У своєму виступі пан Володимир акцентував увагу на тому, що: *«Сучасна аквакультура дедалі більше інтегрується з біотехнологіями, а такі напрями, як комахівництво, геліцекультура, відкривають нові ніші для малого і середнього бізнесу».* І ці сказані слова дійсно підтверджують, що цей мікрокурс гармонізує академічну підготовку з реальними інструментами започаткування власної справи, формуючи не просто знання, а готовність діяти. Програма вирізняється своєю прикладною спрямованістю, актуальністю змісту, здатністю реагувати на виклики сучасної економіки, пропонуючи учасникам чіткий алгоритм переходу від ідеї до працюючого агробізнесу. Володимир Антонович також підкреслив важливість поєднання науки і практики, яке дозволяє створювати конкурентоспроможну продукцію та розвивати інноваційні виробництва.

Як зазначає **Наталія ВДОВЕНКО**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, Заслужений працівник сільського господарства України, Відмінник освіти України: *«Особливу увагу зосереджено на актуальних сучасних напрямах розвитку: вирощуванні креветок, равликів, раків, формуванні пропозиції на ринку саме продукції з чорної львинки (Hermetia illucens), що сьогодні активно використовується як інноваційна кормова та біотехнологічна сировина в умовах циркулярної економіки».*

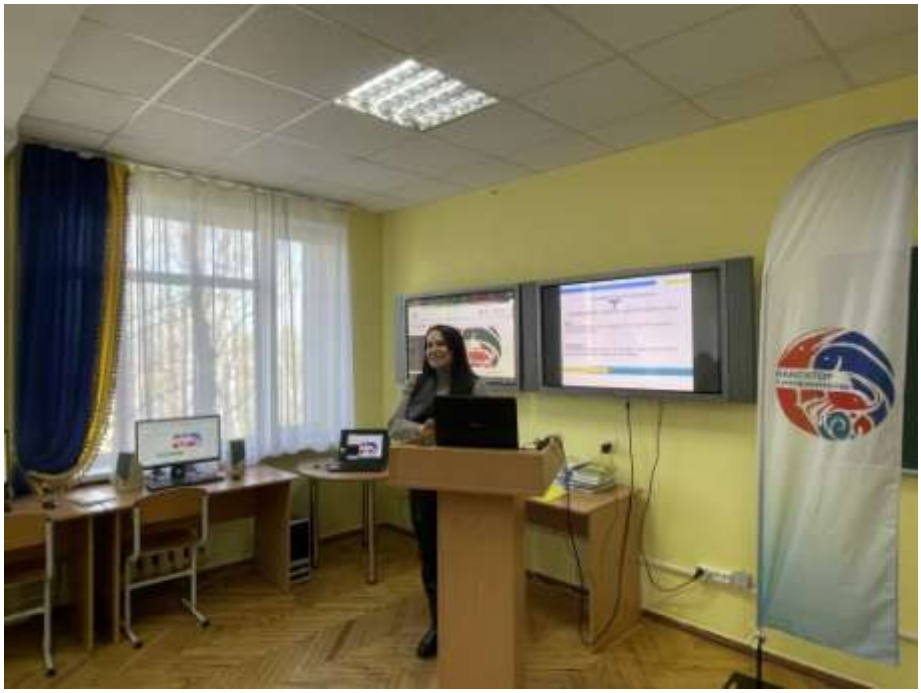
У сучасних умовах трансформації галузей національної економіки України дедалі більшої ваги набувають програми мікрогрантів як дієвий інструмент стимулювання підприємницької активності. Їх практичне значення полягає не лише у забезпеченні доступу до фінансових ресурсів, а й у формуванні нових робочих місць, розширенні зайнятості населення та активізації галузевого економічного розвитку. Реалізація таких програм сприяє підвищенню якості життя, особливо в умовах післякризового відновлення.

З огляду на вказане, в межах теми: ***«Програми державної підтримки та гранти для створення власного бізнесу»*** **Марина ПАВЛЕНКО** зосередила увагу на механізмах застосування грантових інструментів, деталізувавши процедури подання заявок, критерії відбору та практичні можливості залучення фінансування для започаткування або розширення власної справи. Особливий акцент було зроблено на прикладному аспекті — формуванні якісної грантової заявки як важливого елементу успішної реалізації бізнес-ідеї.

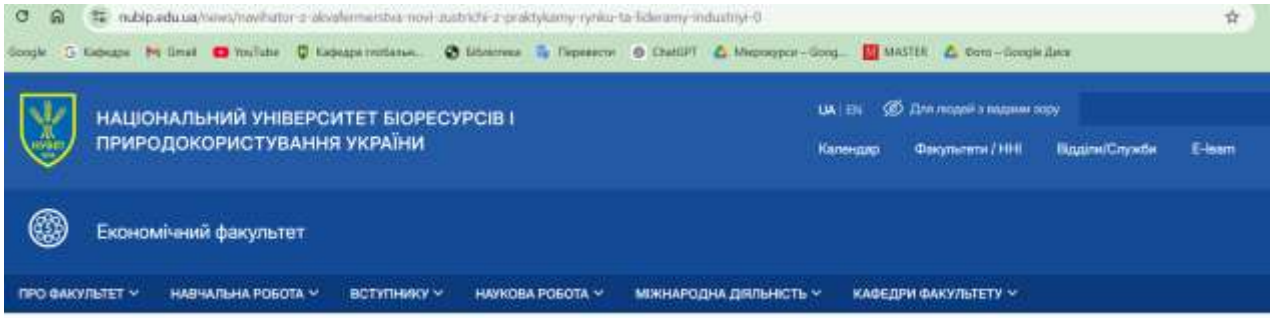

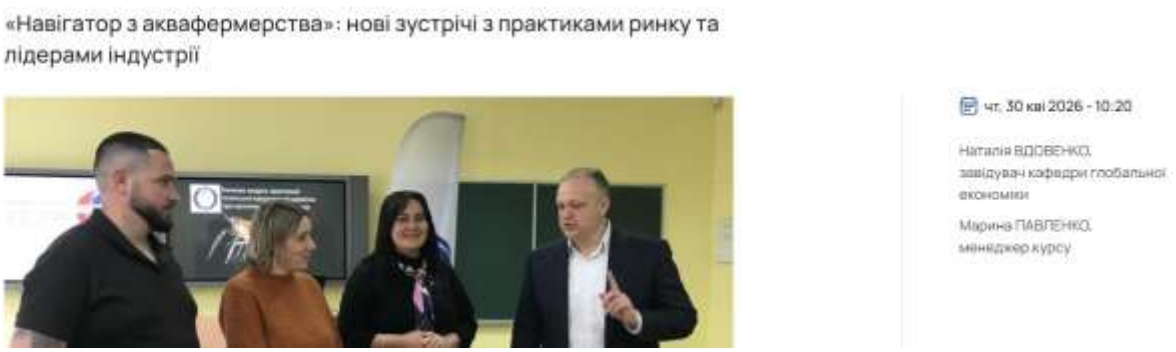
Організатори підкреслюють, що даний курс, це не лише про знання, а про реалізацію реальних проєктів. Учасники вчаться оцінювати економічну ефективність виробництва та знаходити канали збуту на ринку. У перспективі це сприятиме створенню нових робочих місць. Передбачено також виїзди на передові господарства України, де слухачі можуть побачити успішні моделі бізнесу на практичних прикладах.

Третій набір «Навігатора з аквафермерства» підтверджує зростаючий інтерес до галузей національної економіки та актуальність програм, що поєднують освіту, підприємництво. Це ще один крок до формування спільноти фахівців, які здатні розвивати сучасне аграрне виробництво та впевнено працювати в умовах глобальних викликів.

Детальніше НУБіП України: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-novi-zustrichi-z-praktykamy-rynku-ta-lideramy-industriyi-0
Факультет: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-novi-zustrichi-z-praktykamy-rynku-ta-lideramy-industriyi-0
Кафедра: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-novi-zustrichi-z-praktykamy-rynku-ta-lideramy-industriyi

«Навігатор з аквафермерства»: нові зустрічі з практиками ринку та лідерами індустрії

Іноді великі ідеї народжуються не в кабінетах, а там, де є вода, справа і люди з вірою в результат. «Саме таку атмосферу створює «Навігатор з аквафермерства» — простір, де кожна зустріч перетворюється на маленьку історію про шлях, ризик і успіх» як зазначила Наталія ВДОВЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, Заслужений працівник сільського господарства України, модератор сертифікатної програми.

Цього разу до слухачів завітали ті, хто не просто говорить про аквакультуру, а щодня її створює. І в цьому всьому є щось більше, ніж просто навчання. Це про людей, які діляться досвідом, про тих, хто тільки починає свій шлях, і про момент, коли теорія раптом стає реальною справою.

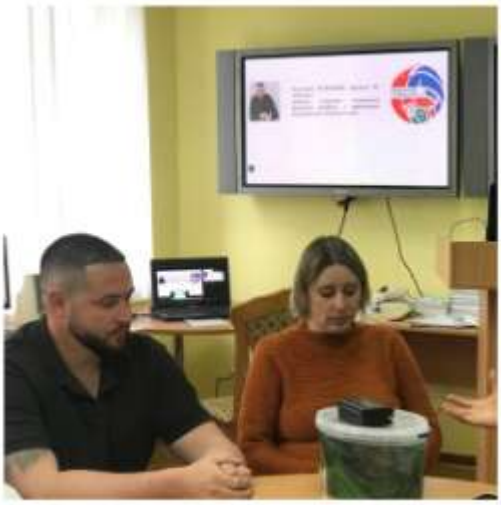
Володимир БІЛЕНЬКИЙ директор *ФГ «Neborak»* — людина, яка змогла поєднати бізнес і справжню соціальну місію, відкривши можливості для ветеранів через організацію власних аквaферм і команда *ТОВ «Українська креветка»*, де директор **Олексій СЛЄПНЬОВ** показує власним прикладом історію, у якій одна ідея перетворилася на мережу з сотень виробників і продовжує зростати. А **Леся БОНДАРЕНКО,** головний технолог, кандат ветеринарних наук, ділиться знаннями так, ніби відкриває куліси захопливого процесу вирощування креветки, де кожна деталь має значення.
Окремо теплу й дуже людяну ноту у цій зустрічі задав декан економічного факультету **Андрій МУЗИЧЕНКО**, який, звертаючись до слухачів, щиро поділився своїми спогадами: коли декан сам був студентом, важко було навіть уявити, що такі екзотичні для України види, як австралійський блакитний рак чи гігантська прісноводна креветка, стануть настільки доступними і майже «своїми».
Слова декана прозвучали як міст між поколіннями — від часу, коли подібне здавалося далеким і майже фантастичним, до сьогодні, коли ці напрями вже формують реальні можливості для бізнесу з виробництва нішевої продукції, розвитку нових історій успіху просто тут, поруч.

Володимир БІЛЕНЬКИЙ, директор *ФГ «Neborak»,* ініціатор створення ветеранської франшизи аквaферм з вирощування австралійського блакитного рака. Є представником практикоорієнтованого підходу до розвитку нішевої аквакультури, у межах якого підприємницька діяльність поєднується з соціальною місією підтримки ветеранів. Такий досвід є цінним прикладом формування сучасної моделі аквафермерства, що включає технологічні, організаційні та ринкові аспекти функціонування фермерського бізнесу. Володимир розказав слухачам про практичні механізми створення аквaферми, використання можливостей грантової підтримки.

Історія пана Володимира — це про те, як навіть нішевий напрям може стати точкою опори для багатьох людей.

Тому захід став гарним прикладом того, як освіта працює разом із бізнесом: теоретичні знання тут одразу перетворюються на практичні підприємницькі рішення. У центрі уваги був реальний шлях — від ідеї до створення діючого бізнесу в українських умовах. До обговорення долучилися провідні науковці, практики та представники бізнесу, що забезпечило дискусію та обмін практичним досвідом.

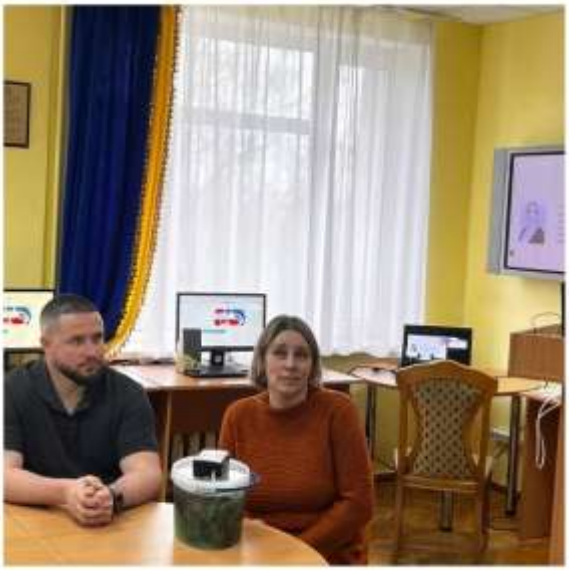
Микола СВІТЕЛЬСЬКИЙ доцент кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, гарант освітньої програми Водні біоресурси та аквакультура, Житомирського державного університету імені Івана Франка та **Микола СЛЮСАР**,

доцент кафедри зоології, біомоніторингу та охорони природи, *Житомирського державного університету імені Івана Франка* взяли участь дистанційно та наголосили, що нішеві продукти мають значний потенціал, адже орієнтовані на конкретного споживача та формують нові перспекти для економічного зростання.

Богдан ШАПОШНИК, директор *ТОВ «Зарубинська Птахофабрика»* с. Зарубинці, Бердичівський район Житомирської області підкреслив важливість диверсифікації агробізнесу та звернув увагу на перспективність поєднання традиційних і нішевих напрямів виробництва. Пан Богдан зазначив, що сучасні умови господарювання потребують від підприємців швидко реагувати на зміни ринкового середовища, зокрема й у сфері аквафермерства.

Дмитро ВОЛОВИК т.в.о. директора *Державної установи «Центр аквакультури та іхтіопатології»* акцентував увагу на необхідності наукового супроводу бізнесу, зокрема у питаннях якості продукції та впровадження сучасних технологій вирощування. Пан Дмитро підкреслив, що ефективний розвиток рибного гсподарства та аквакультури, можливий лише за умов злагодженої взаємодії науки, освіти та практики, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності нішевої продукції на ринку.

Представники *ТОВ «Українська креветка»*, підтвердили, що сучасний аквабізнес може бути не лише технологічним, а й масштабним.

Олексій СЛЄПНЬОВ, директор *ТОВ «Українська креветка»*, займається вирощуванням прісноводної креветки Розенберга, природний ареал якої охоплює Індію, країни Південно-Східної Азії та північну Австралію. Розвинув власне виробництво, а також запровадив франчайзингову модель ведення бізнесу у цій сфері. Завдяки створеній франшизі в Україні вже з'явилося понад 200 виробників, які працюють за даною технологією. Особливістю цієї моделі є те, що франчайзі реалізують 100 % вирощеної продукції назад компанії, що забезпечує централізований збут, стабільність продажів і цілісність функціонування всієї мережі. Такий підхід свідчить про формування не лише виробничої, а й організаційно-економічної моделі розвитку нішевого аквабізнесу в Україні.

Леся БОНДАРЕНКО, кандидат ветеринарних наук, головний технолог *ТОВ «Українська креветка»* поєднує наукову компетентність із практикою організації сучасного аквабізнесу, сферою професійних інтересів, якої становлять процеси формування пропозиції гігантської прісноводної креветки, а також побудова ефективного бізнесу в цій нішевій галузі. Саме це надає поглиблене розуміння технологічних і організаційно-економічних засад функціонування креветкового господарства та розвитку власної справи у сфері аквакультури.

Слухачі **мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»** поступово починають бачити більше: не просто ферму чи технологію, а цілу систему — від першої ідеї до готового продукту, від маленького старту до масштабування. І найважливіше — вони бачать, що цей шлях реальний. Бо перед ними не теоретики, а люди, які вже пройшли його і готові чесно говорити і про труднощі, і про перемоги.

Менеджер курсу **Марина ПАВЛЕНКО** підкреслює, що «У таких розмовах народжується впевненість. Коли ти розумієш, що навіть складні речі стають зрозумілими за наявності правильного пояснення, підтримки та практичного прикладу, аквафермерство перестає здаватися чимось далеким — воно стає реальною можливістю, яку можна взяти і реалізувати».

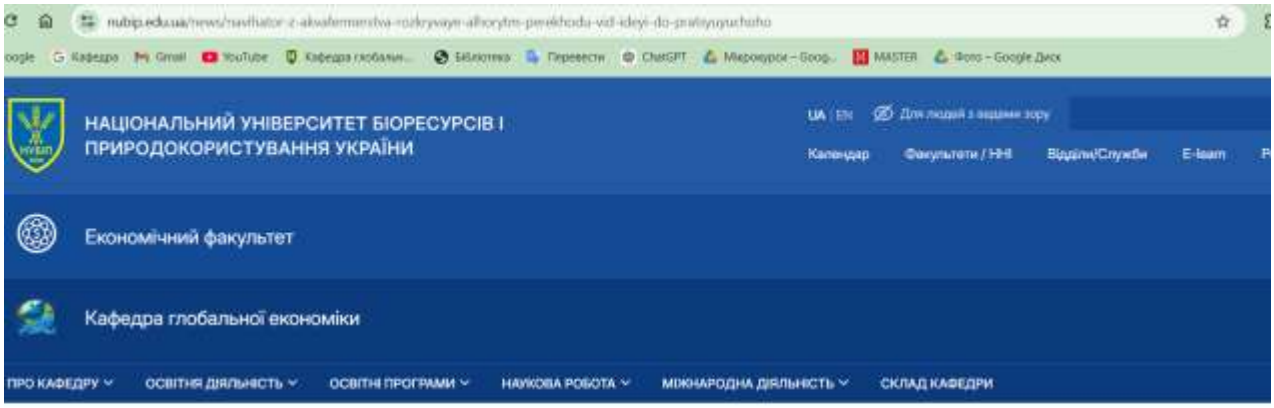
Саме тому кожна нова зустріч у межах сертифікатної програми, що традиційно відбувається у співпраці з фахівцями *Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури»* на чолі з директором **Юрієм ШАРИЛО**, першим заступником директора **Миколою ФЕДОРЕНКО** в рамках укладеного договору про співробітництво між двома установами, — це значно більше, ніж просто подія: це простір, який мотивує, формує нові ідеї та надихає на практичні кроки у професійному розвитку.

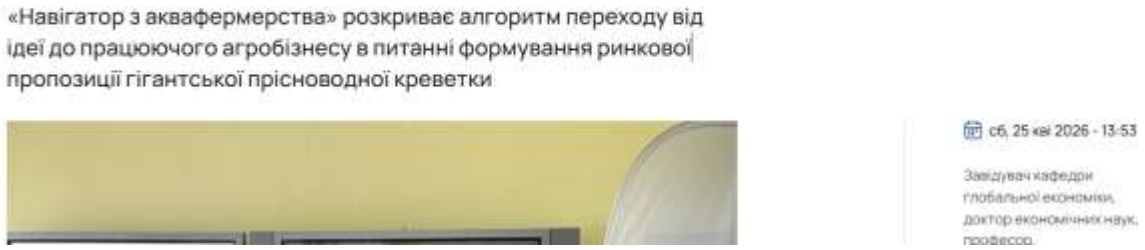
І ці зустрічі не закінчуються просто словами — вони залишають після себе відчуття, ніби перед тобою відкрили двері у зовсім інший світ.

Світ, де бізнес — це не лише про прибуток, а про ідею, яку ти готовий розвивати щодня, навіть коли складно.

«Навігатор з аквафермерства» знову доводить: інколи достатньо однієї зустрічі, щоб з’явилося нове майбутнє.

Детальніше НУБіП України: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-rozkryvaye-alhorytm-perekhodu-vid-ideyi-do-pratsyuyuchoho-0
Факультет: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-rozkryvaye-alhorytm-perekhodu-vid-ideyi-do-pratsyuyuchoho-0
Кафедра: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-rozkryvaye-alhorytm-perekhodu-vid-ideyi-do-pratsyuyuchoho

«Навігатор з аквафермерства» розкриває алгоритм переходу від ідеї до працюючого агробізнесу в питанні формування ринкової пропозиції гігантської прісноводної креветки

В останній декаді квітня 2026 року на кафедрі глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, відбулася змістовна фахова зустріч із Лесею БОНДАРЕНКО, кандидатом ветеринарних наук, головним технологом ТОВ «Українська креветка», присвячена темі формування пропозиції на продукцію однієї із найбільших видів прісноводних креветок – креветки Розенберга, яка вирощується тут в українських умовах, в м. Узин, Київської області (детальніше: https://www.youtube.com/watch?v=dRty-fNT2qg). Подія відбулася у рамках сертифікатної програми «Навігатор з аквафермерства», яка спрямована на формування у слухачів практичних компетентностей із започаткування та розвитку власної справи у сфері аквакультури.

Захід став прикладом синергії освітнього середовища та реального сектору економіки, де теоретичні підходи трансформуються у практичні бізнес-рішення. І ця зустріч наочно продемонструвала, як зазначені підходи реалізуються від концепції до функціонуючого підприємства. Як зазначила **Наталія ВДОВЕНКО**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, Заслужений працівник сільського господарства України, «Такі зустрічі поєднують сучасні теоретичні підходи з реальними кейсами функціонування бізнесу, забезпечуючи інтеграцію технологічних, економічних та аналітичних інструментів у процес підготовки майбутніх фахівців».

Під час виступу **Леся БОНДАРЕНКО** детально зупинилася на етапах створення ТОВ «Українська креветка», акцентуючи увагу на необхідності чіткої бізнес-моделі, адаптації технологій та управлінських рішень до локального ринку.

Особливий інтерес викликала характеристика самої технології вирощування гігантської прісноводної креветки, яка базується на відтворенні природного життєвого циклу виду: у природі личинки розвиваються в солоній воді, а згодом переходять у прісну, і саме цей процес відтворюється у штучних умовах ферми.

Окремо було наголошено на нішевому характері продукції, що створює додану вартість і відкриває нові можливості для малого та середнього бізнесу.

Було підкреслено, що на відміну від традиційного морського аквакультурного виробництва, вирощування креветки Розенберга не потребує постійного використання солоної води, що значно знижує інфраструктурні витрати та відкриває можливості для розвитку такого бізнесу в умовах України.

Водночас базовим фактором успіху залишається технологічна дисципліна контроль температурного режиму, якості води, систем аерації та біобезпеки.

Лекторка акцентувала, що сучасний аквабізнес виходить далеко за межі виробничого процесу і потребує інтеграції обліково-аналітичних інструментів, стратегічного планування та прогнозування. Формування ринкової пропозиції розглядається як комплексний процес, що включає не лише вирощування продукції, а й її позиціонування, логістику, забезпечення стабільної якості та побудову довіри споживача.

Саме такі проєкти демонструють, що навіть інноваційні напрями аквакультури можуть бути успішно реалізовані в Україні за умови правильного поєднання технології, економіки.

Пані Леся зазначила, що реалізація живої креветки складна та має багато ризиків. Насамперед потрібно забезпечити логістику і всі умови для неї: спеціальні контейнери, контроль температури, аерація (система насичення води киснем). Креветки можна поділити на 4 класи:

клас А – жива креветка, найдорожчий сегмент. Її доставляють у спеціальних контейнерах з аерацією, може зберігатися лише кілька годин.

клас В – не жива креветка, яку спіймали і доставили до точки реалізації протягом доби. За словами спікера, вартість такої креветки близько 2,3-2,4 тис. грн за кілограм;

клас С – заморожена креветка (найпоширеніша у супермаркетах);

клас D – повторно заморожена.
Зустріч проходила у форматі активного діалогу, де слухачі мали можливість отримати відповіді на практичні питання щодо запуску власної справи, ризиків та перспектив розвитку аквафермерства. Такий формат дозволив поглибити розуміння того, як саме ідея трансформується у працюючий бізнес-механізм.
Особливий акцент робився на розвитку підприємницького мислення, здатності до прийняття управлінських рішень та адаптації інноваційних моделей ведення бізнесу до умов національного ринку.
Креветки Розенберга є один, природним ареалом якого є Індія, країни Південно-Східної Азії та північ Австралії. Цей вид характеризується невибагливістю до кормової бази і не потребує спеціалізованих раціонів. Водночас креветка демонструє інтенсивні темпи росту. Товарної маси вона досягає приблизно за чотири місяці, виростаючи до 30 см у довжину та понад 100 г ваги. Перевага креветки Розенберга полягає у високій якості м'яса: вміст білка в ньому становить близько 74 %, тоді як у більшості звичайних видів цей показник не перевищує 45 %.

Також на захід були запрошені здобувачі освіти, які цікавляться питаннями створення бізнесу, розвитку власної справи у сфері аквафермерства та пошуку ефективних моделей реалізації підприємницьких ідей у сучасних економічних умовах.

Участь такої категорії слухачів сприяла формуванню професійного діалогу між теорією та практикою, дозволила поєднати академічні знання з реальними кейсами функціонування бізнесу та поглибити розуміння механізмів переходу від ідеї до її практичної реалізації.

Практичним завершенням заходу стала дегустація свіжовирощеної креветки, під час якої завідувач кафедри глобальної економіки НУБіП України **Наталія ВДОВЕНКО** особисто оцінила якість продукції. Цей елемент не лише підкреслив високий рівень виробництва, а й символізував результативність моделі, де знання, технології та аналітика формують реальний економічний продукт.

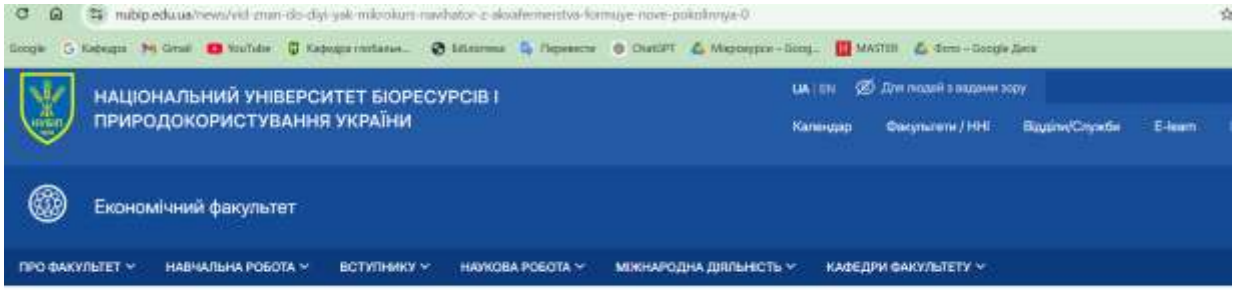
Особливу цінність для учасників становила можливість безпосередньо ознайомитися з досвідом успішного підприємства, поставити запитання щодо організації виробництва, фінансового планування, управління ризиками та виходу на ринок. Це дало змогу не лише розширити професійний кругозір, а й сформувати більш чітке уявлення про перспективи розвитку власного бізнесу в галузях аграрного сектору економіки.

На завершення заходу було висловлено щиру подяку Юрію ШАРИЛО, директору ДУ «Методично технологічний центр з аквакультури», який вже довгий час підтримує партнерські відносини в рамках договору про співпрацю. Завдяки професійному підходу пана Юрія та залученню фахових експертів завжди вдається створити змістовні та практично орієнтовані заходи, які стають цінною платформою для обміну знаннями та досвідом.

ВІДГУКИ УЧАСНИКІВ

Детальніше: https://nubip.edu.ua/news/vid-znan-do-diyi-yak-mikrokurs-navihator-z-akvafermerstva-formuye-nove-pokolinnya-0

Від знань до дії: як мікрокурс «Навігатор з аквафермерства» формує нове покоління підприємців

Від знань до дії: як мікрокурс «Навігатор з аквафермерства» формує нове покоління підприємців

сб, 11 кві 2026 - 08:14

Марина ПАВЛЕНКО,
менеджер курсу,
асистент кафедри глобальної економіки

Дмитро ДОВГИЙ,
учасник курсу
мікрокваліфікації «Навігатор з аквафермерства»

Іноді справжні зміни починаються саме з навчання, з тих знань, які допомагають людині не просто отримати нову інформацію, а побачити для себе новий шлях. Саме таким є мікрокурс «Навігатор з аквафермерства» простір, у якому ідеї поступово набувають форми реальних бізнес-рішень, а бажання організувати власну справу підкріплюється знаннями, практичними інструментами та вірою у власні сили. Поява такого курсу стала можливою завдяки ініціативі доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри глобальної економіки НУБіП України Наталії ВДОВЕНКО. Цілком очевидно, що ця програма створена не формально, а з чітким усвідомленням того, що сьогодні людям важливі не лише знання, а передусім практичні орієнтири для дії, розвитку та нового професійного старту.

Як підприємець, я — **Дмитро ДОВГИЙ**, завжди орієнтуюся на практичну цінність знань і можливість їхнього застосування в реальних бізнес-процесах. Участь у курсі **«Навігатор з аквафермерства»** стала для мене саме таким досвідом — структурованим, змістовним і прикладним. Курс дозволив по-новому подивитися на аквакультуру як на перспективний напрям підприємницької діяльності, оцінити економічний потенціал окремих ніш і зрозуміти логіку побудови ефективних бізнес-моделей. Особливо цінним є поєднання аналітики, практичних кейсів і сучасних інструментів, що дає можливість не лише отримати знання, а й одразу трансформувати їх у конкретні управлінські рішення.

Сертифікатна програма **«Навігатор з аквафермерства»** має чітко вибудувану логіку: від програм державної та грантової підтримки до практичних бізнес-моделей і технологічних рішень у сфері аквафермерства. Такий підхід дозволяє не лише отримати знання, але й сформувати цілісне бачення галузі як частини аграрної економіки та глобальних ринків.

Окрему цінність становить орієнтація програми на сучасні інструменти цифровізації. Використання елементів штучного інтелекту, цифрових калькуляторів витрат і доходів, зокрема «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» та «Бізнес-траєкторія в геліцекультурі», моделей прогнозування ринкової пропозиції, а також інструментів аналізу ефективності виробничих процесів дозволяє перевести навчання з теоретичного рівня у площину практичного управління майбутнім бізнесом.

Особливу цінність становить практична орієнтація курсу. Розгляд бізнес-траєкторій у таких нішах, як вирощування гігантської прісноводної креветки, равликівництво чи виробництво продукції з доданою вартістю, дає змогу не лише оцінити потенційну прибутковість, але й зрозуміти ризики, бар’єри входу та механізми їх подолання. Це особливо актуально в сучасних умовах, коли підприємницькі рішення потребують поглибленого мислення.

Важливо, що курс не обмежується теоретичними підходами, а активно інтегрує досвід практиків, представників бізнесу та державних установ. Така взаємодія формує реалістичне уявлення про функціонування галузей, зокрема в частині залучення інвестицій, грантового фінансування та розвитку конкурентоспроможних виробництв. Окремо слід підкреслити роль міждисциплінарного підходу, який реалізовано в межах курсу. Поєднання економіки, технологій, інновацій та цифрових інструментів, зокрема використання штучного інтелекту в аквакультурі, свідчить про високий рівень актуальності та орієнтацію на майбутні зміни.

Сертифікатна програма виконала функцію комунікаційного майданчика, де поєдналися освітній, дорадчий і партнерський компоненти. На мою думку, подібні ініціативи є надзвичайно важливими для розвитку галузей аграрного сектору економіки України, особливо в контексті післявоєнного відновлення.

Учасники отримали можливість ознайомитися з успішними практиками функціонування мініферм, побачили різні виробничі моделі, оцінювали переваги збуту, нішевої спеціалізації та розвитку доданої вартості через переробку, фасування, брендування й прямі продажі. Водночас вважаю доцільним подальшу популяризацію розроблених практикумів із супроводом індивідуальних бізнес-кейсів для ще вищої прикладної віддачі. Загалом рекомендую курс фахівцям і практикам, які прагнуть отримати системні знання та прикладні інструменти.

Дізнатися більше та доєднатися до курсу: https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77
Відео про курс: https://www.youtube.com/watch?v=d4OcSo32PRY

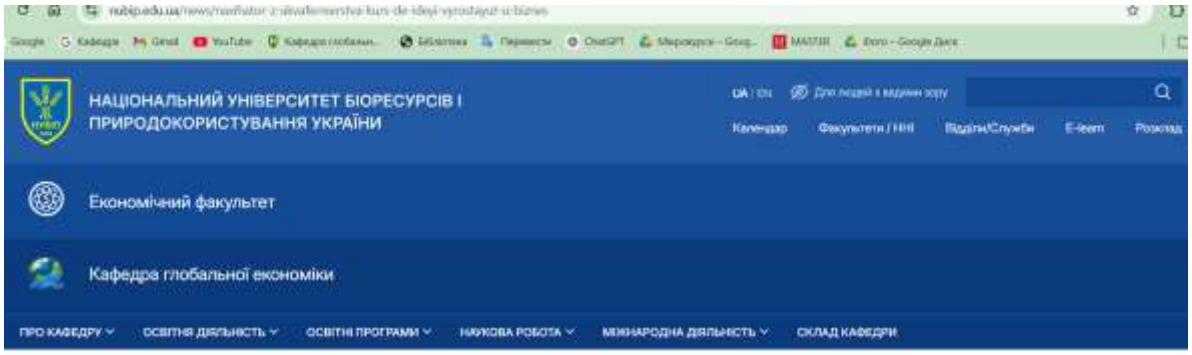

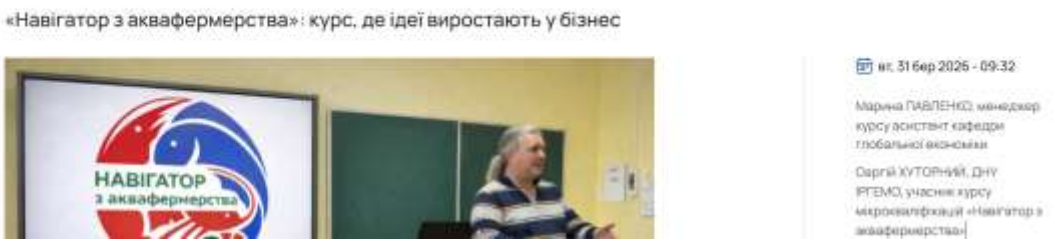
Навчання проходило у змішаному форматі на базі **навчально-наукової лабораторії «AGMEMOD» кафедри глобальної економіки**, яка справді сприймається не просто як освітній майданчик, а як живий інноваційний простір, де поєднуються наука, практика, сучасні підходи й прагнення знайти дієві рішення для розвитку аграрного сектору. Саме в такому середовищі особливо добре розумієш, що навчання може бути не відокремленим від реальності, а навпаки дуже прикладним, актуальним і потрібним саме зараз.

Дмитро ДОВГИЙ, підприємець, директор ТОВ «ХАНАКО»,

слухач мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»

Детальніше:
https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-kurs-de-ideyi-vyrostayut-u-biznes
Факультет:
https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-kurs-de-ideyi-vyrostayut-u-biznes-0

«Навігатор з аквафермерства»: курс, де ідеї виростають у бізнес

В Україні з'явився освітній курс, який відкриває нові можливості для тих, хто прагне реалізувати себе у створенні та розвитку власної справи, шукає сучасні

рішення в аграрному бізнесі. За ініціативи доктора економічних наук, професора, завідувачки кафедри глобальної економіки економічного факультету Наталії ВДОВЕНКО в НУБіП України успішно започатковано курс мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства», який вже втретє реалізовуватиметься в університеті.

Сертифікатна програма **«Навігатор з аквафермерства»** стала справді цінним і своєчасним освітнім проєктом, який не лише дає знання, а й допомагає побачити реальні можливості для реалізації себе у власній справі. Курс вирізняється тим, що поєднує сучасний практичний зміст, зрозумілу подачу матеріалу та орієнтацію на ті напрями, які сьогодні мають перспективу розвитку, зокрема аквакультуру, равликівництво, комахівництво й вирощування креветок і раків. Саме завдяки такому підходу курс сприймається не просто як навчання, а як корисний дороговказ для тих, хто хоче впевненіше орієнтуватися в нових можливостях, розвивати власні ідеї та робити перші кроки до створення успішного бізнесу саме при виробництві нішевої продукції. Для мене, **Сергія ХУТОРНОГО**, який у той період очолював Чорноморський відділ ДНУ ІРГЕМО, участь у курсі мікрокваліфікацій **«Навігатор з аквафермерства»**, стала не просто черговим освітнім досвідом, а справді змістовним і практично цінним етапом професійного розвитку. Саме тут особливо відчувалося, як ідея поступово набуває реальних основ бізнес-моделі, а теоретичні знання трансформуються в прикладні рішення, здатні працювати в умовах сучасних економічних викликів.

Особливо захопила тема, присвячена чорній львинці, адже саме вона відкрила для мене зовсім новий погляд на сучасний аграрний бізнес. Спочатку це здавалося чимось

незвичним, навіть дещо несподіваним, але чим глибше я знайомився з цією темою, тим більше розумів, наскільки вона перспективна, практична й актуальна сьогодні. Саме в ній я побачив не просто новий і маловідомий для себе напрям. Найбільше мене вразило те, що бізнес на основі чорної львинки можна організувати як сучасну, економічно вигідну й водночас екологічно відповідальну справу. Це не просто цікава ідея, а напрям, який реально може працювати, приносити дохід і водночас відповідати сучасним вимогам до раціонального використання ресурсів у циркулярній економіці.

Цінним для мене стало усвідомлення того, що така справа може бути побудована навіть за відносно невеликих стартових вкладень, якщо правильно підійти до її організації. Саме це зробило тему ще ближчою і зрозумілішою, бо я побачив у ній не абстрактну теорію, а цілком реальну можливість для започаткування власного бізнесу. Ідея, висловлена **Єлизаветою ЗАЛЕНСЬКОЮ**, працювати у напрямі, який поєднує інноваційність, безвідходне виробництво, практичну користь і перспективу розвитку, справді мене зацікавила.

Детальніше: bumtca.com.ua/lvynka/

Для мене це стало одним із тих прикладів, коли навчання не просто дає нову інформацію, а допомагає побачити конкретний шлях для майбутньої професійної реалізації. Саме тому тема чорної львинки залишила по собі сильне враження і викликала щире бажання глибше вивчати цей напрям та, можливо, в майбутньому спробувати організувати власну справу саме в цій сфері.

Загалом, курс **«Навігатор з аквафермерства»** можна охарактеризувати як інноваційну освітню платформу, що поєднує академічну грунтовність з прикладною цінністю. Він формує не лише знання, а й здатність мислити на випередження, оцінювати ризики, бачити можливості та приймати обґрунтовані рішення. Підтримка та супровід учасників сертифікатної програми **Анастасією ЯЦУН, Мариною ПАВЛЕНКО** менеджером курсу відзначаються високим рівнем професіоналізму, оскільки їх партнерська взаємодія спрямовувалася на забезпечення ефективної організації освітнього процесу для учасників програми.

Дізнатися більше та доєднатися до курсу: https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77

Відео про курс: https://www.youtube.com/watch?v=d4OcSo32PRY

Завдяки НУБіП України та кафедрі глобальної економіки, на базі якої реалізуються такі сучасні освітні програми, формується не лише професійна компетентність слухачів, а й ширше бачення власних можливостей, перспектив розвитку та шляхів професійної самореалізації.

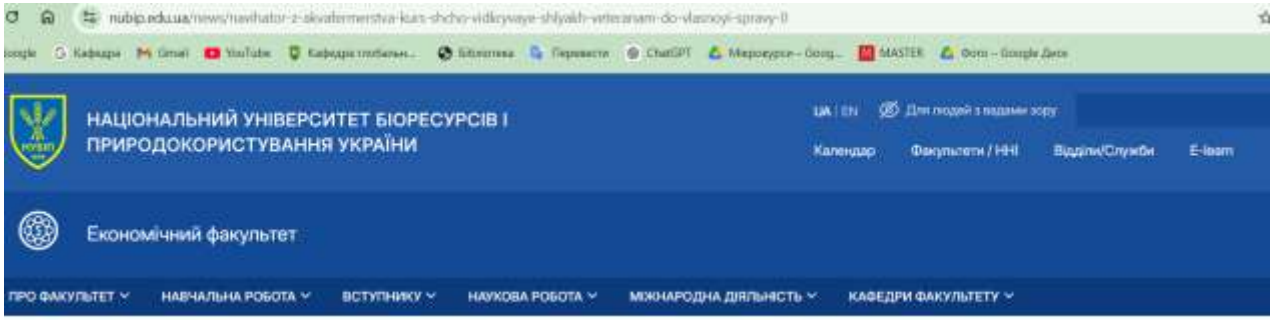
Такі формати роботи створюють простір, у якому знання поєднуються з практикою, а ідеї отримують реальні шанси на втілення у власній справі.

Можу впевнено сказати, що саме такі ініціативи **Наталії ВДОВЕНКО,** д.е.н., професора, завідувачки кафедри глобальної економіки, Заслуженого працівника сільського господарства України, Відмінника освіти і науки України відіграють визначальну роль у розвитку сучасної аграрної науки, освіти та інноваційного середовища України, сприяючи підвищенню якості підготовки фахівців і зміцненню наукового потенціалу держави.

Слухач мікрокурсу **Сергій ХУТОРНИЙ**,
Чорноморський відділ ДНУ ІРГЕМО

Детальніше:
НУБіП України: https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-kurs-shcho-vidkryvaye-shlyakh-veteranam-do-vlasnoyi-spravy-0

https://nubip.edu.ua/news/navihator-z-akvafermerstva-kurs-shcho-vidkryvaye-shlyakh-veteranam-do-vlasnoyi-spravy-0

Навігатор з аквафермерства: курс що відкриває шлях ветеранам до власної справи

пн. 6 кві 2026 - 10:32

Марина ПАВЛЕНКО,
менеджер курсу асистент кафедри глобальної економіки

Владислав НАРТОВ,
учасник бойових дій

Навігатор з аквафермерства: курс що відкриває шлях ветеранам до власної справи

«Організовуючи ферми, Ви одержите і джерело доходу, й відчуєте себе корисними членами суспільства, де в результаті держава отримає платоспроможного фахівця з діючим бізнесом».

З таким закликом до присутніх на курсі сертифікатної програми «Навігатор з аквафермерства» традиційно до військовослужбовців, що брали участь у бойових діях, звертається завідувач кафедри глобальної економіки, д.е.н., професор Наталія ВДОВЕНКО та надихає всіх учасників на плідну подальшу роботу.

Після служби особливо цінуєш можливості, які дають відчуття руху вперед і впевненості у завтрашньому дні. Саме таким для мене, **Владислава НАРТОВА**, став курс мікрокваліфікацій **«Навігатор з аквафермерства»**. Це не просто навчання на сертифікатній програмі на базі кафедри глобальної економіки та ННЛ «AGMEMOD», а реальний шанс переосмислити свій досвід, знайти новий напрям розвитку та зробити перші кроки до організації власної справи. Курс допомагає не лише отримати знання, а й відчути, що навіть у складних умовах можна будувати щось своє, стабільне і перспективне. Тут ідеї справді перестають бути лише задумами і починають перетворюватися на конкретні бізнес-рішення, які мають шанс на успіх у реальному житті.

Мікрокурс спрямований на реалізацію можливостей осіб, які виявили інтерес для створення власного бізнесу та військовослужбовців, задля соціальної інтеграції ветеранів і повернення до мирного життя, успішної реалізації ними підприємницьких здібностей, набуття досвіду заповнення заявок на отримання грантової та державної підтримки при формуванні пропозиції на продукцію аквакультури, чорної львинки, равликівництва, комахівництва, гігантської прісноводної креветки та можливостей її реалізації на ринку.

Курс поєднує теоретичну основу з практичними аспектами, які сьогодні мають вирішальне значення для тих, хто хоче не просто мріяти про бізнес, а реально його започаткувати.

Привабливою для мене стала тема, присвячена вирощуванню равликів за економічно вигідними технологіями, а саме «Бізнес-траєкторія в геліцекультурі для виробництва продукції равликівництва з мінімальними капіталовкладеннями». Саме після цього заняття з'явилося відчуття, що це не просто цікаво, а реально моє. Дуже відгукнулося те, що почати можна без надмірних витрат, поступово, обдумано, з розумінням кожного кроку. Вказане дає не просто ідею, це дає внутрішню опору і віру, що ти здатен створити власну справу з нуля. Було важливо побачити, що навіть у, здавалося б, нішевій сфері можна будувати системний бізнес: з чіткою логікою виробництва, можливостями масштабування та виходу на ринок. У цей момент приходить дуже просте, але сильне усвідомлення, що ти вже не просто слухач курсу, ти починаєш думати як підприємець.

Після цього я серйозно замислився над тим, щоб займатися саме цим напрямом. Зараз вже почав додатково вивчати літературу, аналізувати ринок, дивитися приклади господарств, щоб глибше зрозуміти всі процеси. І це вже не «просто інтерес» — це план дій.

Окремо хочу відзначити частину курсу присвячену «Програмам державної підтримки та грантам для створення власного бізнесу». Для мене це стало тим самим містком від ідеї до реальності. З'явилося розуміння, що старт — це не тільки про власні кошти, а й про можливості, які дає держава та міжнародні програми. І тепер є чітке бачення: підготуватися, сформувати бізнес-ідею і податися на грант для підтримки ветеранів-підприємців, які повернулися з фронту.

Мабуть, найважливіше, що дав цей курс — це не лише знання, а відчуття, що після всього пережитого можна почати новий етап життя.

Не просто працювати, а створювати своє.

Орієнтація на підтримку ветеранів та осіб, які прагнуть започаткувати власну справу, демонструє, що аквафермерство розглядається не лише як економічна діяльність, а й як інструмент відновлення людського потенціалу, соціальної інтеграції та формування нової культури ведення бізнесу в Україні.

Окрему щиру подяку висловлюю кафедрі глобальної економіки та
Наталії ВДОВЕНКО за ініціативу, професійне лідерство та вагомий внесок у створення і розвиток освітніх програм, які відкривають нові можливості
для професійної реалізації нас, ветеранів.

Владислава НАРТОВ, учасник бойових дій, ветеран,
слухач мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»

Лектори (провідні експерти, спікери)		**Наталія ВДОВЕНКО**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України, Заслужений працівник сільського господарства України, Відмінник освіти України. Понад 25 років викладацької діяльності та 23 роки у сільському та рибному господарстві. Поєднує наукову підготовку, багаторічний педагогічний досвід і глибоке розуміння практичних аспектів галузевого розвитку. Професійна діяльність охоплює питання глобальної економіки та управління, економічного регулювання, підготовки фахівців та впровадження сучасних підходів до розвитку бізнесу в галузях аграрного сектору національної економіки.
		Володимир БІЛЕНЬКИЙ, директор ФГ «Neborak», ініціатор створення ветеранської франшизи аквaферм з вирощування австралійського блакитного рака. Є представником практикоорієнтованого підходу до розвитку нішевої аквакультури, у межах якого підприємницька діяльність поєднується з соціальною місією підтримки ветеранів через залучення до власної справи. Такий досвід є цінним прикладом формування сучасної моделі аквафермерства, що включає технологічні, організаційні та ринкові аспекти функціонування фермерського бізнесу. У межах мікрокурсу дає поглиблене розуміння слухачами практичних механізмів створення і масштабування аквaферм, а також ролі ветеранських ініціатив у розвитку аграрного підприємництва.
		Олексій СЛЄПНЬОВ, директор ТОВ «Українська креветка», займається вирощуванням прісноводної креветки Розенберга, природний ареал якої охоплює Індію, країни Південно-Східної Азії та північну Австралію. Розвинув власне виробництво, а також запровадив франчайзингову модель ведення бізнесу у цій сфері. Завдяки створеній франшизі в Україні вже з’явилося понад 200 виробників, які працюють за даною технологією. Особливістю цієї моделі є те, що франчайзі реалізують 100 % вирощеної продукції назад компанії, що забезпечує централізований збут, стабільність продажів і цілісність функціонування всієї мережі. Такий підхід свідчить про формування не лише виробничої, а й організаційно-економічної моделі розвитку нішевого аквабізнесу в Україні.

Леся БОНДАРЕНКО, кандидат ветеринарних наук, головний технолог ТОВ «Українська креветка». Є фахівчинею, яка поєднує наукову компетентність із практикою організації сучасного аквабізнесу. Сферу професійних інтересів становлять процеси формування пропозиції гігантської прісноводної креветки, а також побудова ефективного бізнесу в цій нішевій галузі. Надає поглиблене розуміння технологічних і організаційно-економічних засад функціонування креветкового господарства та розвитку власної справи у сфері аквакультури.

Єлизавета ЗАЛЕНСЬКА, головний спеціаліст відділу регулювання рибальства та аквакультури, Управління регулювання рибного господарства, меліорації, водних ресурсів та морських екосистем Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, фахівчиня з понад 7-річним досвідом роботи у рибогосподарській галузі. Займається питаннями формування пропозиції на продукцію чорної львинки та її реалізації на ринку, яка є перспективним напрямом розвитку нішевого виробництва, що поєднує економічну доцільність, екологічну орієнтованість і потенціал для створення доданої вартості. Її використання відкриває можливості для розвитку інноваційних бізнес-моделей у сфері кормовиробництва та циркулярної економіки, а також висвітлює перспективи її масштабування.

Богдан КОВАЛЕНКО, доктор філософії з галузі знань з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», науковий співробітник відділу аквакультури Державної наукової установи «Інститут рибного господарства, екології моря та океанографії». Є представником сучасної наукової школи у сфері аквакультури, досліджує актуальні напрями розвитку галузі, проблеми ефективного вирощування водних біоресурсів та впровадження наукових підходів у практику рибогосподарської діяльності. Має досвід роботи в Антарктиді, що розширює його практичне бачення дослідження водних екосистем, біоресурсів та особливостей функціонування живих організмів в екстремальних природних умовах. Поєднує теоретичні знання з прикладними аспектами розвитку аквакультури та використання анастетиків в рибному господарстві в контексті європейської політики благополуччя тварин.

		Анастасія ЯЦУН, доктор філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», викладачка з понад п’ятирічним досвідом науково-педагогічної діяльності. Сферу її наукових інтересів становлять механізми та інструменти регулювання ринку продукції равликівництва в Україні. У межах сертифікатної програми її досвід є цінним для осмислення сучасних тенденцій розвитку нішевих напрямів аграрного бізнесу, формування ринкових стратегій та розуміння економічних передумов ефективного функціонування таких видів підприємницької діяльності, особливо для ветеранів.
		Марина ПАВЛЕНКО, менеджер курсу, доктор філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», молодший науковий співробітник, асистент кафедри глобальної економіки економічного факультету НУБіП України. З 2018 року сертифікований експерт з використання економетричної моделі часткової рівноваги для аграрного сектору «AGMEMOD». Понад 12 років викладацької діяльності. Професійна діяльність охоплює аналітичне дослідження аграрних ринків, використання сучасних інструментів економічного моделювання та організаційно-методичне забезпечення, координація освітнього процесу задля посилення професійної підготовки слухачів мікрокурсу.
Формат навчання	середа (offline): 10:30-17:30 четвер (online): 10:30-17:30	
Місце проведення	НУБіП України, корпус 10, ауд. 307, навчально-наукова лабораторія «AGMEMOD»	
Обсяг програми (ЄКТС)	3,0 кредити	
Мова викладання	українська	
Особистий онлайн кабінет (записи занять та всі матеріали курсу на навчальній платформі)	https://ecourses.nubip.edu.ua/course/view.php?id=9	

Навчально-наукове видання

Вдовенко Наталія Михайлівна

Наукові підходи до формування та функціонування
цифрової платформи мікрокурсу «Навігатор з аквафермерства»
для організації власного бізнесу в ланцюгах створення доданої вартості
нішевої продукції у сфері сектору безпеки і оборони

Підписано до друку 03.07.26 Формат 60x84\16
Ум. друк. арк. 4,5 Наклад 50 прим. Зам. № 260400

Видавець і виготовлювач Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4097 від 17.06.2011